

LLEGIR PER TRIAR

Guia per a aprofundir
en el coneixement
dels graus

LLEGIR PER TRIAR

LLEGIR PER TRIAR

Guia per a aprofundir
en el coneixement
dels graus

SUMARI

© D'aquesta edició

Servei d'Informació i Dinamització
dels Estudiants (SeDI).
Universitat de València

© Dels textos

els autors

Coordinació

Eva Llorenç i Ferranda Martí

Disseny i maquetació

esestudio.es

Assessorament lingüístic

Servei de Política Lingüística
de la Universitat de València.

Impressió

Impressa.es

1a edició

gener de 2013

DL

V-185-2013

Administració i Direcció d'Empreses	8	Enginyeria Telemàtica	26	Medicina	44
Biologia	9	Estudis Anglesos	27	Mestre/a en Educació Infantil	45
Bioquímica i Ciències Biomèdiques	10	Estudis Hispànics: Llengua Espanyola i les seues Literatures	28	Mestre/a en Educació Primària	46
Biotecnologia	11	Farmàcia	29	Negocis Internacionals/ <i>International Business</i>	47
Ciència i Tecnologia dels Aliments	12	Filologia Catalana	30	Nutrició Humana i Dietètica	48
Ciències Ambientals	13	Filologia Clàssica	31	Odontologia	49
Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	14	Filosofia	32	Òptica i Optometria	50
Ciències Polítiques i de l'Administració	15	Finances i Comptabilitat	33	Pedagogia	51
Comunicació Audiovisual	16	Física	34	Periodisme	52
Criminologia	17	Fisioteràpia	35	Podologia	53
Dret	18	Geografia i Medi Ambient	36	Psicologia	54
Economia	19	Història	37	Química	55
Educació Social	20	Història de l'Art	38	Relacions Laborals i Recursos Humans	56
Enginyeria Electrònica de Telecomunicació	21	Infermeria	39	Sociologia	57
Enginyeria Electrònica Industrial	22	Informació i Documentació	40	Traducció i Mediació Interlingüística	58
Enginyeria Informàtica	23	Llengües Modernes i les seues Literatures	41	Treball Social	59
Enginyeria Multimèdia	24	Logopèdia	42	Turisme	60
Enginyeria Química	25	Matemàtiques	43	Oferta de graus 2013-14	61

Llegir per triar, guia per a aprofundir en el coneixement dels graus* és una proposta de lectura que vol esdevenir una cadena de prescriptors que parteix del professorat universitari, passa pels orientadors, pels tutors i pel professorat d'ensenyament secundari, i arriba als preuniversitaris. Els primers, fan la proposta al col·lectiu d'orientadors, de tutors i de professors que, en estreta vinculació amb la pràctica docent, desenvolupen l'activitat orientadora i poden recomanar alguns d'aquests recursos proposats a l'alumnat interessat a ampliar la informació sobre els estudis universitaris. L'entorn familiar també hi fa de baula complementària i la guia pot oferir eines útils que acompanyen les decisions dels fills i les filles sobre l'elecció d'estudis. La darrera anella de la sèrie són els estudiants que volen triar l'ensenyament universitari per formar-se i necessiten assessorar-se.

La guia recull majoritàriament llibres. Hi ha novel·les, assajos, biografies, etc., que es completen, quan la recomanació no és gaire a l'abast del públic, amb documentals o webs. En conjunt, són 53 propostes, una per cadascun dels graus que imparteix la Universitat de València (sense comptar les dobles titulacions, que ja estan incloses en els graus que les componen), fetes pel professorat que coordina el grau o que n'està directament implicat en la gestió.

L'afany de *Llegir per triar* és motivar els estudiants que es facen preguntes, que amplien els seus horitzons i que pensen per si mateix sobre el futur acadèmic a partir de l'experiència d'una lectura.

*Aquesta guia aplega les 53 ressenyes que s'han publicat en els números 24 i 25 de la revista FUTURA.

Eva Llorenç i Ferranda Martí

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESSES (ADE)

Quan un o una estudiant de secundària es planteja estudiar una carrera universitària, per tenir més oportunitats al món laboral a causa de l'elevat índex d'atur que hi ha al nostre país, la pregunta és quina carrera hauria de triar: la que tinga més eixides, la que li agrada més... i el més important: la carrera que trie avui continuarà sent interessant en un futur?

El llibre titulat *Qui s'ha endut el meu formatge? Com adaptar-nos a un món en constant canvi*, relata una faula de dos ratolins i dos homenets que viuen en un laberint. Aquests quatre personatges depenen d'un formatge per alimentar-se i ser feliços. Mentre tenen formatge estan contents, però un bon dia el formatge desapareix...

Aquest llibre ens ensenya que tot canvia, que allò que fins avui ens ha servit, potser demà es quedarà obsolet. Tot el que vulguem aconseguir, en aquest cas un lloc de treball (el formatge, en la faula), ho hem d'aconseguir en un món laboral desconegut, amb carrerons sense eixida, però amb altres carrers que sí que estan plens de formatge (el laberint), i per arribar fins allà on és el formatge cal esforçar-se.

El món de l'empresa és un món fascinant, ple de contrastos, gens rutinari. Les empreses han de fer front a entorns molt canviants i necessiten persones dinàmiques, amb iniciativa i creativitat. El grau en ADE possibilita a l'alumnat la base de coneixements i el desenvolupament de capacitats de gestió suficients perquè es pugui integrar en la gestió d'una empresa amb èxit. ■

M. del Mar Benavides,
coordinadora del grau
en Administració
i Direcció d'Empreses

recomana LLEGIR

Qui s'ha endut el meu formatge? Com adaptar-nos a un món en constant canvi, de M. D. Spencer Johnson. Editorial Empresa Activa, Barcelona, 2006, 93 p.

GRAU EN BIOLOGIA

És realment complicada la tasca de recomanar un llibre per als futurs estudiants de Biologia, un text que enganxe els decidits, atraga els qui encara no n'estan segurs, que inspire, forme i, sobretot, que entretinga. Sortosament són molts els textos d'excel·lents divulgadors de la ciència que estudia la vida i els éssers vius. Noms com Richard Dawkins, Matt Ridley, Stephen J. Gould o Carl Zimmer han produït algunes de les millors obres de divulgació científica sobre diferents temes de la biologia. Però a l'hora de triar-ne un, m'he decantat per una obra autobiogràfica de Sidney Brenner, un dels biòlegs més brillants, creatius i influents dels últims 50 anys.

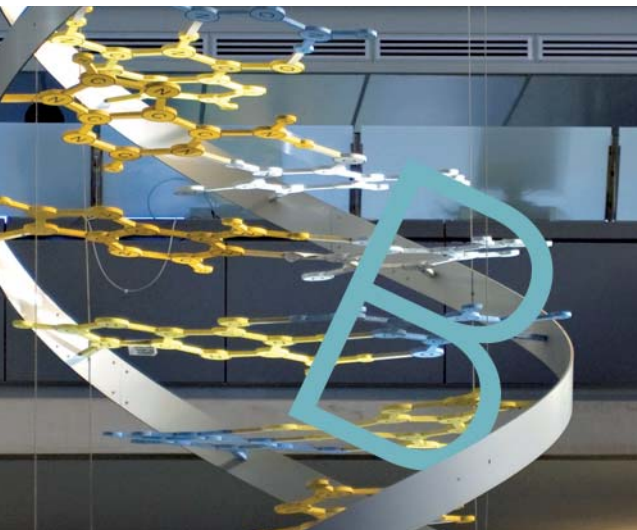
Menys conegut pel públic, Brenner és un dels científics més reconeguts per les seues contribucions en àrees ben diferents de la biologia, des de la seua contribució al desxiframent del codi genètic fins a la revolució genòmica, passant pel seu paper fundador de la biologia del desenvolupament. La seua elecció d'un nematode, *C. elegans*, com a organisme model per a l'estudi dels processos que porten a la transformació d'un zigot en un organisme adult, és un exemple de perspicàcia i intuïció que ha produït molts més fruits que els que el mateix Brenner s'esperava. En el seu llibre *My Life in Science*, traduït al català per Edicions Bromera i la Universitat de València per *Viure per a la ciència*, narra en primera persona anècdotes i esdeveniments que, des de la seua humil infantesa a Sud-àfrica, li han permès aconseguir el més alt reconeixement atorgat a un científic, el premi Nobel. ■

Fernando González
Candelas, coordinador
del grau en Biologia

recomana LLEGIR

Viure per a la ciència, de Sidney Brenner. Editorial Bromera i Publicacions de la Universitat de València, Col·lecció «Sense Fronteres», núm. 16, València, 2004, 234 p.

Isabel Fariñas, coordinadora del grau en Bioquímica i Ciències Biomèdiques

recomana LLEGIR

La doble hèlice, de James Watson. Alianza Editorial. Col·lecció «El libro de bolsillo. Sección Ciencias», Madrid, 2012, 248 p.

GRAU EN BIOQUÍMICA I CIÈNCIES BIOMÈDIQUES

Si hem de triar un llibre, apostem per *La doble hèlice*. N'hi ha hagut d'altres, i n'hi haurà d'altres, però aquest n'ha estat el primer d'un determinat tipus de literatura científica i ha deixat empremta. El seu autor, el científic americà James Watson, relata de manera novel·lada com ell i el seu col·lega britànic, Francis Crick, van resoldre l'estructura tridimensional de l'ADN el 1953, treball pel qual van rebre el premi Nobel de Fisiologia el 1962. La identificació de l'estructura de la molècula de la vida va revolucionar la bioquímica i va posar les bases de la recerca en genètica molecular i, per tant, el relat fet per un dels implicats té ja, per si mateix, un valor simbòlic.

El llibre, però, és molt més. No és un text científic o una versió novel·lada d'un descobriment de proporcions astronòmiques. És una història de com la ciència funciona explicada des de dins i, sobretot, de com és percebuda pels qui s'hi acosten amb la curiositat i ambició que caracteritza els científics

i l'arrogància, de vegades menyspreu, a l'academicisme que caracteritza el jove lliure pensador. Podem estar o no d'acord amb la percepció d'un joveníssim i inexpert James al Cambridge acadèmic de l'època; podem escandalitzar-nos amb la falta de respecte d'ambdós investigadors envers anys de treball de col·legues amb més trajectòria; hi percebem els titubejos dels joves que no aprecien un sistema en el qual encara no s'han fet un forat; al final, però, el que queda és la genialitat d'una idea, la sinergia de dues ments resolent un problema de rellevància amb l'enginy de qui no ha posat barreres ni prejudicis a la seua manera de pensar. Es pot avorrir els protagonistes o sentir-se'n pertorbat, es pot acabar fascinat, però en cap cas indiferent, perquè aquest text mostra, com cap altre llibre, que la ciència és una activitat humana i creativa. I és per tot això que *La doble hèlice* és un bon llibre per a qui sent interès per la biologia molecular i col·labora en la forja de la seua vocació. ■

GRAU EN BIOTECNOLOGIA

La biotecnologia ha passat de formar part d'un temari o, a tot estirar, ser una assignatura, a erigir-se en categoria de grau en la majoria de les universitats espanyoles des de no fa massa anys. És per això que hi ha encara un gran desconeixement del que ensenya aquesta disciplina. Això es fa palès en enquestes d'opinió entre la població i té repercussions sobre la posició que prenen els nostres polítics. Només cal pensar en el debat al si de la Unió Europea respecte als organismes transgènics. És per això que el llibre *Els gens que mengem*, de Daniel Ramón Vidal, és una gran ajuda en aquest sentit, perquè està adreçat a un públic no especialitzat i tracta la biotecnologia d'una manera senzilla i clara.

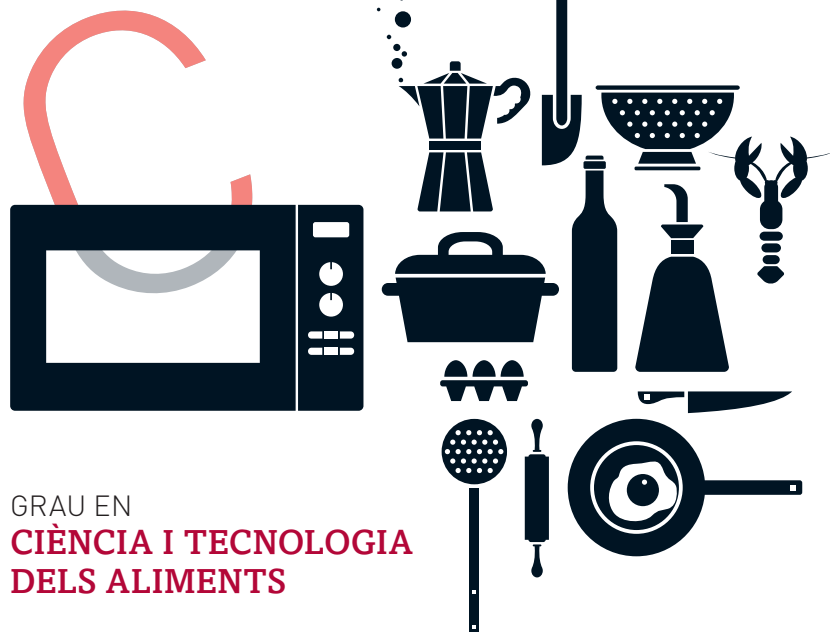
El llibre comença amb un capítol introductori en el qual explica els conceptes bàsics del que es parlarà, amb nombrosos símils que fa que s'entenga de manera intuïtiva. Ens explica que els avanços genètics dels aliments posseeixen, avui dia, una eina nova anomenada enginyeria genètica, amb la qual es poden fer millores, tant en plantes i animals com en microorganismes, amb una eficàcia mai abans assolida. És així com s'obtenen els anomenats organismes recombinants, també coneguts com a organismes transgènics. Ens parla de les aplicacions en la millora vegetal, animal i de microorganismes, i de com detectar frauds en els aliments o, fins i tot, contaminacions per microorganismes nocius per a la salut. Finalment, el llibre acaba tractant sobre les possibles repercussions socials, ètiques i legals de la biotecnologia. ■

Juan Ferré, coordinador del grau en Biotecnologia

recomana LLEGIR

Els gens que mengem, de Daniel Ramón. Edicions Bromera. Col·lecció «Sense fronteres», coeditat amb la Càtedra de Divulgació de la Ciència i el Servei de Publicacions de la Universitat de València, València, 1997, 144 p.

GRAU EN CIÈNCIA I TECNOLOGIA DELS ALIMENTS

Aquest llibre ens desvela amb un llenguatge científic però assequible, els perquè i els com de la química dels aliments mitjançant distints apartats amb títols tan suggeridors com «El chocolate deschocolateado», «Anillos verdes en las patatas fritas», «El miedo a freír» o «Crónicas descafeinadas». Partint de preguntes senzilles que ens recorden que també nosaltres ens les hem fetes alguna vegada, l'autor les respon amb la base científica necessària, alhora que fa servir un llenguatge accessible per a un lector no format en ciència dels aliments, tot amanit amb un polsim d'humor. A més, incorpora receptes de cuina per il·lustrar i dur a la pràctica el principi científic que és desvelat. Epígrafs com «Un trato poco refinado» endinsen el lector en el procés de l'obtenció del sucre integral i refinat, a conèixer les diferències de composició entre ambdós i a incorporar la història d'aquests aliments. Qui no s'ha preguntat alguna volta si hi ha cap diferència, a més de la quantitat de sucre, entre la xocolata amarga i la dolça, o per què es tornen rancis els greixos, o què és millor cuinar a la brasa fent servir carbó o gas. Amb una descripció senzilla, captura el lector i aquest es veu immers en l'aventura de la ciència i la tecnologia dels aliments. El llibre és sorprenent i divertit, l'estil és clar i transmet continguts de base científica d'una manera lúdica. ■

Reyes Barberà, coordinadora
del grau en Ciència
i Tecnologia dels Aliments

recomana LLEGIR

*Lo que Einstein le conté
a su cocinero*, de Robert
L. Wolke. Ediciones
Robinbook, Col·lecció
«Ma Non Troppo»,
Barcelona, 2003, 267 p.

GRAU EN CIÈNCIES AMBIENTALS

La necessitat d'estudiar els problemes ambientals sistemàticament per a establir un ús racional i eficaç dels recursos naturals no va aparèixer fins al final de la dècada dels 60. De fet, l'avaluació de l'impacte ambiental com a instrument de control dels efectes de les actuacions antròpiques sobre el medi ambient s'origina i es regula en aquells anys. A aquesta perspectiva i conscienciació, contribueixen aportacions científiques i de divulgació, que situen en primer pla del debat públic la problemàtica ambiental, associada a la intensificació de l'agricultura i a l'expansió urbana i industrial, que va tenir lloc als països desenvolupats, sobretot a Europa i als Estats Units, després de la Segona Guerra Mundial. Nombrosos autors com Chantlett, Hawley, Davis, Abelson, etc., poden ser citats per les seues aportacions, però l'obra més rellevant és, sens dubte, *Primavera silenciosa*, de Rachel L. Carson (1907-1964), publicada per primera vegada el 1962 als Estats Units.

En aquest llibre, la biòloga marina i zoòloga nord-americana Rachel L. Carson denuncia les agressions sobre el medi ambient per la utilització massiva de pesticides, sobretot DDT (diclorodifeniltricloroetà). Mitjançant una descripció clara i basada en nombrosos exemples documentats que aporten rigor científic a l'anàlisi, Carson posa en evidència els greus efectes de la contaminació sobre els ecosistemes i la salut humana, i és la primera científica que encunya el terme biocides per referir-se als plaguicides pel seu ampli espectre nociu sobre els éssers vius. A més, el llibre és un exemple de tenacitat i compromís; després d'haver avançat la publicació d'algun capítol en la premsa local, l'autora va ser perseguida i pressionada per la poderosa indústria química de postguerra que fabricava els plaguicides i per la mateixa administració americana per tal que hi desistira. Però encara així, va publicar el llibre, després de superar un llarg càncer que els estudis actuals relacionen, entre altres causes, amb la contaminació química, i que finalment va causar-li la mort pocs anys després.

Com escriu José Manuel Sánchez Rom en el prefaci de l'edició que recomanem, «*Primavera silenciosa* consiguió lo que pocos textos científicos logran: iluminar nuestros conocimientos de procesos que tienen lugar en la naturaleza e interesar a la sociedad tanto por la ciencia que es necesaria para comprender lo que sucede en nuestro planeta como por la situación presente y futura de la vida que existe en él». ■

Luis Recatalà, secretari
de la Comissió Acadèmica
de Títol (CAT) del grau
en Ciències Ambientals

recomana LLEGIR

Primavera silenciosa,
de Rachel L. Carson.
Editorial Crítica,
Col·lecció «Drakontos
bolsillo», Barcelona,
2010, 296 p.

GRAU EN CIÈNCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT

Si retrocedim cinquanta anys en l'esport espanyol, trobem un panorama sense punt de comparança amb l'actual. Un personatge que va tenir un paper clau en la modernització de l'esport i l'educació física a Espanya, i que va contribuir a dignificar-lo socialment i institucional, va ser José María Cagigal (1928-1983). Els mèrits d'aquest humanista esportiu són extensos. Va participar en la redacció de la primera Llei d'educació física a Espanya, el 1961. Va ser fundador i director (de 1967 a 1977) de l'INEF (Institut Nacional d'Educació Física), el primer centre de formació superior en l'àmbit de l'activitat física i l'esport a Espanya i antecedent de les actuals facultats de ciències de l'activitat física i l'esport. També va estar implicat en la creació de les primeres revistes dedicades a l'estudi de l'esport com *Citius, Altius, Fortius* (1959-1976) i *Deporte 2000* (1968-1977) i va dirigir la primera col·lecció de llibres d'educació i ciència esportiva dins l'Editorial Miñón (1978-1983). En l'àmbit internacional, va ser president de l'Associació Internacional d'Escoles Superiors d'Educació Física (AEIESP), de 1968 a 1983, i membre del Comitè de Recerca del Consell Internacional d'Educació Física i Esports de la UNESCO. Va publicar nombrosos articles i llibres, entre els quals destaca *¡Oh deporte! (Anatomía de un gigante)*, de 1981. ■

Joan Pere Molina, coordinador del grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

recomana LLEGIR

«Glossa de José María Cagigal (1928-1983): un intel·lectual en acció», de Javier Olivera, dins la revista *Apunts: Educació Física i Esports* (1997), núm. 47, p. 113-117.

Accés directe a l'article:

http://articulos-apunts.edutec.com/47/ca/047_113-117_cat.pdf

CITIUS ALTIUS FORTIUS

GRAU EN CIÈNCIES POLÍTiques I DE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Maquiavel no és un desconegut per al lector d'aquestes línies. El seu nom va sovint associat amb un ús immoral i cínic de la política. I aquesta és la impressió que pot fer una lectura superficial de la seua obra més coneguda, *El príncep* (1513). Però el lector s'enganyarà si es queda amb aquesta visió de l'obra. Maquiavel és en l'estudi de la política l'equivalent del que Galileu Galilei va ser per a l'astronomia. Un dels seus principals descobriments fou revelar que la política, com l'astronomia o la física, està regida per uns principis que (ens agrade o no) poc tenen a veure amb la moral o la religió. Quins són aquests principis i com funcionen? Aquestes i altres qüestions són les que, des de llavors, la ciència política ha tractat d'establir: com s'aconsegueix i es manté el poder?, perquè els individus accepten (o es revelen contra) les decisions polítiques?

Maquiavel també és rellevant per una altra raó. Fou un dels primers intel·lectuals a entendre que el marc de referència de la política seria l'estat modern. Aquells interessats en la política internacional o en les relacions internacionals (una de les subdisciplines de la ciència política) saben que la història li ha donat la raó durant més de cinc segles. Però, serà així en el futur? Serà la Unió Europea i altres projectes com aquest el nou marc de referència de la política dels propers segles? Ens calen nous Maquiavels que ens guien en aquest procés... i nous prínceps que els escolten. ■

Óscar Barberà,
coordinador del grau en
Ciències Polítiques i de
l'Administració Pública

recomana LLEGIR

El príncep, de Nicolau Maquiavel. Edicions 62, Barcelona, 2009, 224 p.

GRAU EN COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

Aquest és un llibre molt divertit sobre la vida i l'obra d'un dels grans mestres del cinema: el genial guionista i director Billy Wilder. Com a biografia és molt amena, tant per l'agitada vida del personatge, com per la fluïdesa de la narració. Nascut a l'Imperi Austrohongarès a principi de segle XX, Wilder va recórrer i patir els avatars de la història europea i mundial d'aquell segle, tot procurant-se la supervivència al temps que desenvolupava la seua creativitat en activitats ben diverses. Periodista a Viena i a Berlín, no va renunciar a oficis menys intel·lectuals com ara ballarí de saló per poder sobreviure, mentre que s'acostava cada vegada més al món del cinema, que l'havia fascinat des de ben jove. El seu primer ofici pròpiament cinematogràfic (sense comptar la crítica en premsa) va ser com a guionista, treballant a Berlín per als estudis UFA (Universum Film Aktiengesellschaft) amb els directors més prestigiosos del moment, activitat que no abandonarà mai i que compaginarà més endavant amb la de director. Fugint del nazisme amb l'arribada de Hitler al poder (tant per la seua ascendència jueva, com per les seues idees) recalà primer a París, on ja va dirigir algun film (*Corbes perilloses*, 1934) i, de seguida, a Hollywood, on treballà com a guionista per als grans estudis, amb directors com Ernst Lubitsch, a qui considerà el seu mestre, per esdevenir un dels directors més importants de la història del cinema, guanyador de set premis *Oscar* i nominat moltes vegades més.

La lectura d'aquest text ens dona les claus per interpretar les seues pel·lícules, la major part comèdies, amb un gran sentit crític sobre la societat que passa desapercbut sota les divertides històries d'uns personatges sempre embolicats en la lluita per la supervivència, alhora que busquen la inabastable felicitat. La fam, les màfies, l'amor, el sexe i la comicitat absurda de la vida donen lloc a obres mestres on els grans mites eròtics, com Marilyn Monroe, Kim Novak o Shirley MacLaine, despleguen tot el seu poder de seducció davant dels representants de l'home de classe mitjana, assetjat per la seua condició de fracassat. Films com ara *Ningú no és perfecte* (*Some Like it Hot*, traduïda al castellà com *Con faldas y a lo loco*), *L'apartament*, *Irma*, *la Douce*, *La temptació viu dalt*, *Primera plana*, *Fes-me un petó*, *ximplet*, *Berlín Occident* o *Perdició*, són només una mostra de les 26 pel·lícules dirigides (i 60 guions escrits) per aquest autor imprescindible.

Qui vulga acostar-se a la màgia del món cinematogràfic, i per extensió als estudis de Comunicació Audiovisual des d'un punt de vista no gens superficial, combinant les anècdotes amb la informació i la interpretació, trobarà en aquest llibre una excel·lent lectura. ■

Santiago Renard,
coordinador del grau
en Comunicació Audiovisual

recomana LLEGIR

Billy Wilder, de Claudius Seidl. Ediciones Càtedra, Col·lecció «Signo e imagen. Cineastas», Madrid, 1991, 288 p.

© Norman Seeff

Asunción Colás,
coordinadora del grau
en Criminologia

recomana LLEGIR

Crímenes exquisitos, de Vicente Garrido i Nieves Abarca. Editorial Versátil, Madrid, 2012, 800 p.

GRAU EN CRIMINOLOGIA

La novel·la *Crímenes exquisitos*, obra de la historiadora de l'art Nieves Abarca i del criminòleg i professor de la Universitat de València Vicente Garrido, ens introdueix en l'emocionant i intens món de la investigació criminal. La ciutat d'A Coruña es veu somoguda pel segrest i posterior assassinat d'una jove, el cadàver de la qual apareix flotant a l'estany d'Eiris en una recreació del conegut quadre *Ophelia*, de Millais. La vinculació d'aquest assassinat amb d'altres ocorreguts a Anglaterra, investigats per Scotland Yard, enfronta les policies de tots dos països davant un possible assassí en sèrie per les clares semblances entre tots els crims. I en perfecta comunió, una inquietant trama de corrupció i baixes passions, que és reflex fidel dels més infames i mesquins instints de la societat. D'aquesta manera, el lector s'embarca en una interessant trama que reflecteix la importància de la criminologia com a eina eficaç de comprensió de les circumstàncies i causes del fet criminal. És així com els protagonistes de la novel·la, la inspectora Valentina Negro amb la inestimable ajuda del criminòleg Javier Sanjuán, traçaran el perfil del sospitós aplicant els coneixements criminològics. Aquesta obra constitueix un magnífic exemple d'una de les possibles aplicacions professionals d'aquesta disciplina. ■

GRAU EN DRET

No és una tasca senzilla fer la tria d'un llibre que ens done una idea completa d'uns estudis, i el cas del dret no n'és una excepció. Explicar què és el dret, o millor, que no és, resulta complicat en una sola obra. Una de les característiques bàsiques del dret, ser un mitjà de solució de conflictes, és probablement la més coneguda i fa que ens vinguen a la memòria les eixides professionals més directament relacionades amb la justícia: advocats/advocades, jutges/jutgesses o fiscals, que han sigut objecte recurrent en la literatura i també a les pantalles. Probablement, si férem una enquesta preguntant per llibres o pel·lícules relacionades amb el dret, eixirien títols com *Matar un rossinyol*, *Testimoni de càrrec*, *Erin Brockovich* i molts altres coneguts per tothom.

El dret impregna totes les nostres actuacions quotidianes i podríem afirmar que és com l'aire, ens adonem de la seua existència només quan ens falta. La visió del dret com a sistema jurídic que garanteix el funcionament i les relacions socials sense conflictes ni invasions en els diferents interessos en qüestió, és el que guia tota l'obra de John Grisham, advocat i escriptor, i li serveix per a esbrinar els diferents aspectes interns i externs d'aquesta disciplina.

Per què he triat de tots els llibres de Grisham, *L'apel·lació*? Perquè tot i estar basada en un sistema jurídic diferent al nostre, la universalitat de les situacions la fa idònia per a plantejar-se dicotomies, malauradament tan d'enorme actualitat per tot arreu, com ara dret-política, ètica-corrupció, jurat-justícia, drets de la ciutadania-multinacionals, etc. En definitiva, crec que és una bona lectura per a reflexionar sobre la professió de jurista, l'expert que coneix i interpreta les lleis per a donar solucions als conflictes. ■

* N'hi ha una edició en castellà publicada per Debolsillo Editorial, Barcelona, 2011.

Pura Peris, coordinadora del grau en Dret

recomana LLEGIR

*L'apel·lació**, de John Grisham. Plaza & Janés Editores, Barcelona, 2008, 480 p.

GRAU EN ECONOMIA

Tot i estar pensat per al públic nord-americà, el cert és que en un món globalitzat com l'actual, moltes de les explicacions i exemples que s'hi ofereixen són extrapolables a la nostra economia i, per tant, la seua lectura és igualment recomanable. Per a aquells que no saben economia, però que es demanen sovint com funciona, aquest és un llibre que aporta molta informació combinada amb algunes notes d'humor.

El millor del llibre és que connecta d'una manera senzilla la teoria econòmica amb els esdeveniments del món real. Per exemple, la clau de l'èxit d'una economia en el llarg termini és la inversió en idees que finalment es transformen en nous productes o en els mateixos productes obtinguts a un cost menor. La competència condueix els països a copiar les idees dels altres i a crear noves idees que milloren les anteriors. També exposa com els cicles econòmics (expansió i recessió) són la trajectòria que segueix qualsevol economia al llarg del temps, i que aquests són guiats per la magnitud de la despesa de consumidors i empreses, cosa que al seu torn depèn de les expectatives d'aquests respecte al futur. Així mateix, explica la descomposició del producte interior brut (PIB) en els seus quatre elements bàsics: consum privat, despesa pública, inversió i exportacions, i posa l'accent en la dificultat que comporta predir-ne l'evolució.

Pel que fa al mercat de treball, Greg Ip indica que la taxa de desocupació és sem-

Salvador del Saz, coordinador del grau en Economia

recomana LLEGIR

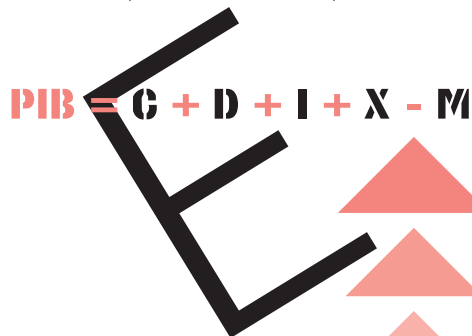
The little book of economics. How the economy works in the real world, de Greg Ip. Editorial John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2010, 250 p.

pre el millor indicador de la salut d'una economia. Tampoc no oblidis la inflació i la deflació, atès que ambdues són dolentes per a la bona evolució de l'economia. Per a aquest autor, el gran problema de la globalització és que fomenta el creixement desigual del benestar, ja que aquelles persones que tenen una gran formació poden guanyar molt fent-ne ús, d'aquesta, mentre que, per contra, aquells treballadors que realitzen una tasca poc qualificada, i que pot ser feta en un país de costos laborals baixos, tenen moltes possibilitats de perdre el seu lloc de treball.

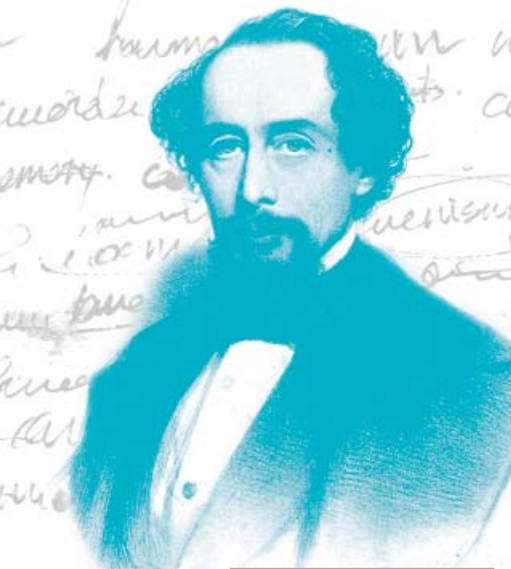
L'autor fa referència a l'«elefant dins de l'economia», que no és sinó el govern o el sector públic. Aquest, amb el seu enorme pressupost, que pot assolir fins al 50% del PIB, pren moltes decisions de despesa que afecten la manera com es comporta la resta de l'economia. Dèficits públics crònics competeixen amb les empreses pel limitat crèdit, cosa que eleva els tipus d'interès, retarda la inversió i perjudica el creixement futur. No obstant això, en èpoques de recessió poden ser bons per alleugerir la desocupació.

Per acabar, es pregunta per la causa de les crisis. Aquestes, per definició, són inesperades perquè són el fruit d'errors de judici col·lectius, però tot i que cada crisi és diferent, comparteixen certes característiques. ■

$$PIB = C + D + I + X - M$$

Charles Dickens

Irene Verde,
coordinadora del grau
en Educació Social

recomana LLEGIR

qualsevol dels textos de Charles Dickens i consultar el web del VI Congrés Estatal d'Educació Social.

GRAU EN EDUCACIÓ SOCIAL

Les mobilitzacions ciutadanes sorgides del 15-M són una manifestació clara de la reivindicació d'un canvi polític i social que demana anteposar les persones a l'agenda política i financera. No hi ha dubte que en el moment actual de crisi econòmica s'han desencadenat més desigualtats, pobresa i patiment, sobretot entre els ja més desfavorits per les polítiques socials. L'educació social com a professió, de poca antiguitat però de gran rellevància social, té i tindrà en el futur immediat més sentit que mai en la nova època en què ha entrat la societat. Analitzar la situació de l'acció de les educadores i els educadors socials ha estat un dels objectius del VI Congrés Estatal d'Educació Social realitzat a València al maig de 2012 i que recomanem visitar: www.congresoeducacionsocial.org. D'aquest congrés va sorgir la *Declaració de València* com a referent de les conclusions i com a motor d'una acció futura d'aquesta professió que intenta per tots els mitjans evitar l'exclusió social: «Els educadors socials ens comprometem a buscar solucions a les alternatives que s'estan donant per a superar l'actual crisi econòmica, oferint propostes basades en la dignitat, les capacitats i fortaleses de les persones, trencant el fatalisme imperant; i a plantejar-nos la nostra acció des d'una posició ètica de crítica i denúncia, assumint la veu dels qui sofreixen per un sistema injust...».

D'altra banda, si pensem en una lectura que motive els més joves a exercir la nostra professió, recomanem llegir qualsevol dels textos de Charles Dickens, escriptor anglès de l'època victoriana, que pot considerar-se un dels precursors de l'educació social. Dickens va denunciar, mitjançant els seus relats, la realitat de l'exclusió social i de les desigualtats que ell mateix havia viscut en la infantesa. I va escriure sobre molts dels problemes actuals que són àmbits d'intervenció per a l'educació social: immigració, dret a l'educació, pobresa, abusos a la classe treballadora, etc. ■

GRAU EN ENGINYERIA ELECTRÒNICA DE TELECOMUNICACIÓ

Quan es parla de Nikola Tesla, immediatament ens ve al cap la unitat de mesura de la intensitat de camp magnètic que porta el seu cognom en honor seu. No obstant això, aquest científic d'origen serbi, descobridor del camp magnètic altern gràcies al qual avui disposem de corrent altern a les cases, va ser molt més que això. Nikola Tesla va ser un home d'una ment creativa sense límits, alguna de les invencions del qual encara ara no s'han pogut reproduir. Enfrontat amb Edison, per a qui va treballar, per l'ús del corrent altern enfront del corrent continu per a la distribució d'energia elèctrica, Tesla és el prototip de geni incomprens, visionari per a la seua època, maniàtic, extravagant i sense perspicàcia per als negocis. La seua vida es va desenvolupar en el seu laboratori i va acabar de manera trista.

La ràdio –encara ara atribuïda a Guglielmo Marconi en molts textos–, inventada per Tesla quinze anys abans, el control remot o el llum fluorescent són algunes de les seues creacions. Però va ser la transmissió d'energia sense cables, usant la ionosfera com a conductor, el que va consumir la seua vida durant els últims quaranta anys i que mai no va arribar a enllestir per falta de finançament, en concebre-ho com una manera d'oferir energia gratuïta i il·limitada a tota la humanitat. Mort a mitjan segle XX, tots els seus documents personals van ser confiscats per l'exèrcit americà i classificats com a alt secret. Recuperats anys més tard, ens proporcionen una àmplia visió de la capacitat d'invenció d'aquest geni.

El llibre de Margaret Cheney ens presenta de forma amena i seminovel·lada la història d'aquest gran personatge i té la capacitat de despertar en el lector la passió pel desenvolupament tecnològic més enllà del guany econòmic, pel benefici de la humanitat. ■

Vicente González Millán,
coordinador del grau
en Enginyeria Electrònica
de Telecomunicació

recomana LLEGIR

Nikola Tesla. El genio al que le robaron la luz,
de Margaret Cheney.
Turner Publicaciones,
2009, Madrid, 321 p.

GRAU EN ENGINYERIA ELECTRÒNICA INDUSTRIAL

Al llarg de les pàgines d'aquest llibre, Tomás Perales fa un relat amè de la història de la ciència i de les seues conseqüències tecnològiques. El text es llegeix com si fóra una novel·la d'aventures en la qual els protagonistes són els homes de ciència i els enginyers que amb el seu talent i força de voluntat han aconseguit dotar-nos del nivell tecnològic que en aquest moment tenim a la nostra disposició.

Per què és recomanable la lectura d'aquesta breu història? Perquè si analitzem cada episodi amb atenció i els relacionem uns amb uns altres, s'arriba a una sèrie de conclusions que són tan importants com la pròpia obra. Per exemple, l'autor es refereix a l'electricitat com un dels descobriments que més han influït en la nostra vida actual. En aquesta part de l'obra –una ullada a la relació cronològica del final del llibre és reveladora– es destaca l'esforç tremend de Thomas Edison, persona sense una bona formació bàsica en el món de la ciència i de les matemàtiques, per aconseguir un dispositiu lumínic rendible i durador. Més de sis mil proves fins a aconseguir un filament apropiat per al seu llum d'incandescència! És la voluntat d'arribar a una meta coste el que coste. D'altra banda, hi ha l'afany per patentar els seus invents perquè ningú que no fos ell poguera treure'n partit. És la lluita per la

José Miguel Espí,
coordinador del grau
en Enginyeria Electrònica
Industrial

recomana LLEGIR

Los 5 desarrollos tecnológicos que nos han cambiado la vida, de Tomás Perales Benito. Creaciones Copyright, Madrid, 2012, 158 p.

vida. Després, la pugna amb Nikola Tesla, un altre home del qual sí podríem dir que tenia una bona preparació científica. Edison defensava l'ús del corrent continu, mentre que Tesla defensava apassionadament la utilització del corrent altern. La balança va caure del costat del corrent altern. Per què? Perquè aquest últim era un mètode més rendible. I ací entra en joc el paper de l'economia, element fonamental en tot desenvolupament tecnològic.

Aquest llibre aplega tres idees importants des del punt de vista de l'enginyeria que poden ser de gran utilitat per als futurs enginyers: en primer lloc, la importància de la bona preparació tècnica i científica; en segon lloc, la voluntat ferma d'aconseguir la meta proposada, i en tercer lloc la necessitat d'una visió pràctica i realista que done viabilitat al nostre projecte des del punt de vista econòmic. ■

GRAU EN ENGINYERIA INFORMÀTICA

Aquest és un llibre sobre la vida d'un creatiu emprenedor la passió del qual per la perfecció va revolucionar la indústria dels ordinadors, les pel·lícules d'animació, la telefonia i l'edició digital. És també un llibre sobre innovació, sobre creativitat i sobre la connexió entre art i tecnologia.

El llibre relata els inicis de Silicon Valley, on començaren a transformar el silici en or. De la interacció entre les noves empreses de semiconductors i la imaginació de joves inconformistes universitaris sorgiren els primers ordinadors personals muntats a garatges, entre ells, el primer Apple. Aquí és on es van prendre decisions que marcaren el que és la informàtica actual i és on van esclatar les primeres batalles tecnològiques. També és on Jobs va mostrar que era un visionari quan va prendre decisions per apropar els ordinadors als usuaris domèstics, com ara la d'usar el ratolí i el sistema operatiu gràfic.

Després de ser apartat de la seua pròpia companyia, Jobs va comprar la divisió d'imatges per computador de George Lucas i va crear Pixar. La presència inspiradora de Jobs en Pixar ha donat al cinema pel·lícules d'animació que ja formen part de la història del setè art.

El llibre conta com després de tornar a Apple, i en plena crisi de les *punt com* en què el computador domèstic semblava un model avorrit i esgotat, Jobs va presentar l'iPod i el seu suport per a l'iMac, i transformà l'ordinador en el centre de l'oci domèstic. Els desenvolupaments posteriors de productes reinventats per Jobs, com l'iPhone o l'iTab han creat un mercat d'aplicacions de programari i de desenvolupament de maquinari que han revolucionat la informàtica i la tecnologia en general. La principal conclusió després de llegir la biografia de Jobs és que la imaginació sempre és la millor resposta. ■

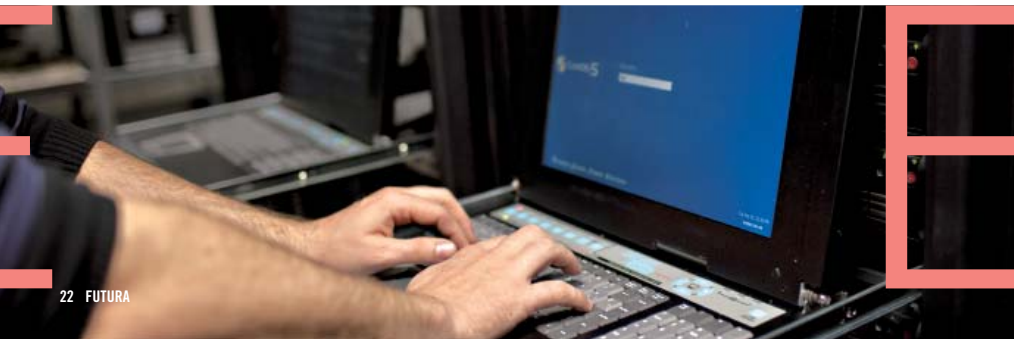
* N'hi ha una edició en castellà publicada per Editorial Debate, Barcelona, 2012, 740 p.

José A. Boluda,
coordinador del grau
en Enginyeria Informàtica

recomana LLEGIR

*Steve Jobs. La biografia**, de Walter Isaacson. Editorial Rosa dels Vents, Barcelona, 2012, 696 p.

GRAU EN ENGINYERIA MULTIMÈDIA

Nicholas Negroponte és conegut en els mitjans per alguns projectes molt cridaners, com ara la seua proposta per a crear un ordinador portàtil de baix cost destinat a proporcionar l'accés a la tecnologia a la població més desfavorida dels països menys desenvolupats. A més d'això, Negroponte, cofundador del MIT Media Lab (un laboratori interdisciplinari que pertany a l'Institut Tecnològic de Massachusetts-MIT), és un dels experts mundials en tecnologia multimèdia. El MIT es dedica a promoure projectes pioners, molts dels quals centrats en el camp multimèdia. Allí s'han desenvolupat les xarxes sense fil, el web (*world wide web*) o els navegadors web. Actualment, algunes de les seues línies d'investigació inclouen desenvolupaments que requereixen les destreses pròpies de l'enginyeria multimèdia, com la creació d'aplicacions que utilitzen tecnologies noves en el camp de la interacció persona-ordinador, interfícies tangibles o sistemes de realitat augmentada, tan en auge en els darrers anys amb la generalització de dispositius multimèdia mòbils d'altres prestacions. Un/a enginyer/a multimèdia ha d'estar capacitat per a aquestes coses, a més de per a les ja conegudes, com videojocs, animacions, aplicacions de realitat virtual, disseny web, etc.

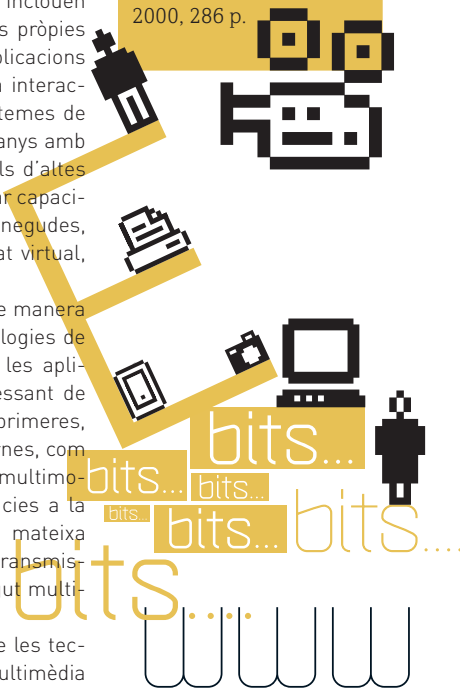
En el seu llibre, Nicholas Negroponte descriu de manera comprensible alguns dels fenòmens de les tecnologies de la informació, com ara el vídeo per encàrrec o les aplicacions multimèdia. També fa una revisió interessant de l'evolució de les interfícies gràfiques (des de les primeres, basades en botons d'ordres, fins a les més modernes, com la realitat virtual), de les tècniques d'interacció multimodals, del sorgiment de l'univers multimèdia (gràcies a la possibilitat de codificar tots els mitjans d'una mateixa manera, mitjançant *bits*), o de les tecnologies de transmissió de la informació que permeten que el contingut multimèdia pugui arribar, en principi, a totes les llars.

En definitiva, el llibre fa un repàs a l'evolució de les tecnologies que van permetre el sorgiment de la multimèdia o, en paraules del mateix Negroponte, el llibre consisteix en «històries tretes dels anys en què es van inventar nous sistemes dels gràfics per ordinador, les comunicacions humanes i els multimèdia interactius». La lectura és amena i pot donar-nos una visió dels fonaments de les tecnologies multimèdia. ■

Inmaculada Coma,
coordinadora del grau
en Enginyeria Multimèdia

recomana
LLEGIR

El mundo digital, de
Nicholas Negroponte.
Editorial Punto
de lectura, Madrid,
2000, 286 p.

GRAU EN ENGINYERIA QUÍMICA

En general, es té una idea limitada del que és l'enginyeria química o què fan els enginyers químics per guanyar-se la vida. Si voleu fer-vos-en una idea, us aconsellem la lectura de les 4 pàgines de què consta el primer capítol del llibre *Principios elementales de los procesos químicos*, dels professors R. M. Felder i R. W. Rousseau. Aquests professors tenen una vasta experiència en la impartició de seminaris, tallers i cursos d'enginyeria de processos químics.

Abans dels anys 80, la majoria dels egresats buscava feina en la indústria química i del petroli, però en l'actualitat un nombre creixent d'ells troba ocupació, per exemple, en camps com l'enginyeria ambiental, la biotecnologia o la microelectrònica. És per això que els autors fugen en aquest capítol introductor de donar una definició del que és l'enginyeria química i, en compte d'això,

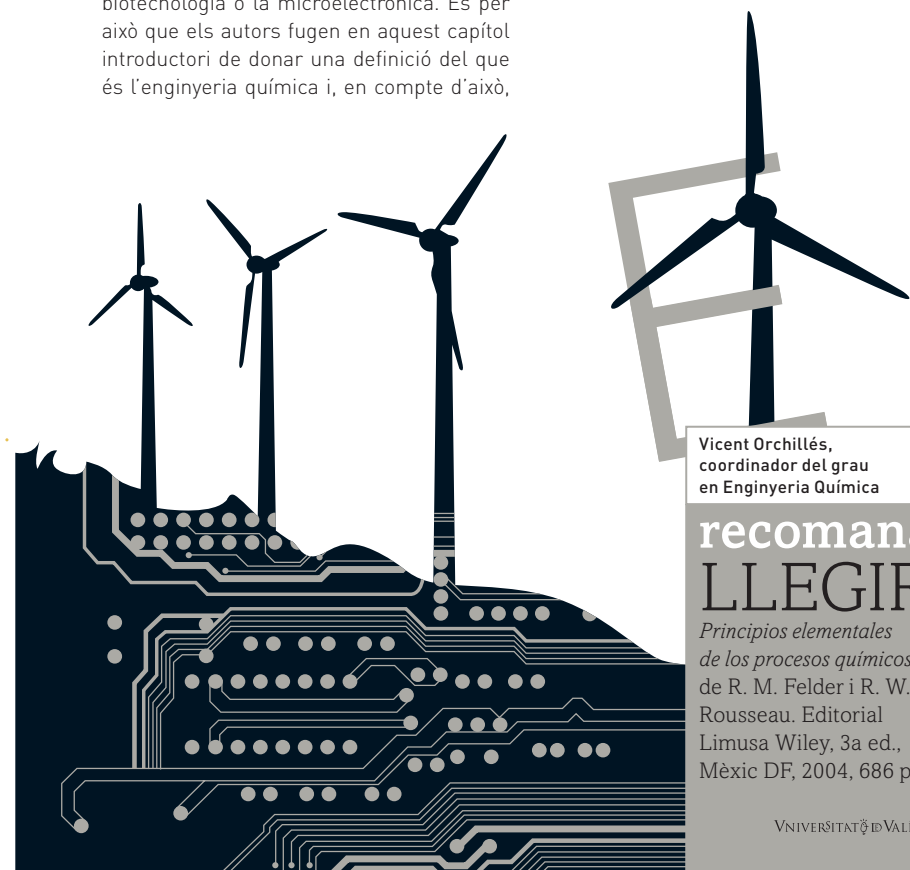
presenten un ampli ventall de llocs de treball diferents en què s'han col·locat els graduats en Enginyeria Química. Això els permet afirmar que gairebé qualsevol treball especialitzat que pugui imaginar-se, el fan en alguna de les seues fases persones amb formació en enginyeria química.

Mitjançant un exemple, els autors fan una excel·lent recopilació del conjunt de tasques que s'han de dur a terme per fabricar industrialment un nou producte químic. Ens asseguren que totes aquestes tasques les poden realitzar els enginyers químics, ja que reben la formació adequada per encarar els problemes tècnics independentment del problema específic. ■

Vicent Orchillés,
coordinador del grau
en Enginyeria Química

recomana
LLEGIR

*Principios elementales
de los procesos químicos*,
de R. M. Felder i R. W.
Rousseau. Editorial
Limusa Wiley, 3a ed.,
Mèxic DF, 2004, 686 p.

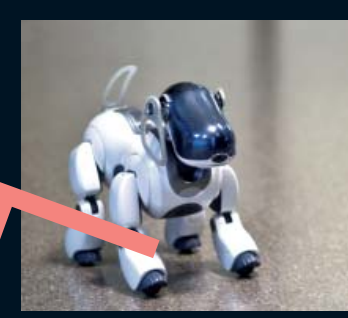
GRAU EN ENGINYERIA TELEMÀTICA

L'impuls en la tecnologia necessita del concurs de dos tipus de persones: els qui comprenen allò que no poden controlar i els qui controlen el que no comprenen. Si els últims són els tècnics, enginyers o programadors, els primers, els visionaris, han estat sens dubte els escriptors de ciència-ficció. Ja des dels seus inicis, l'enginyeria telemàtica ha seguit aquesta filosofia. El 1969, en plena guerra freda, amb el món sencer sentint el temor de l'amenaça nuclear alimentada per novel·les situades en mons postnuclears, com la coneguda *Somien els andròides amb ovelles elèctriques?*, de Philip K. Dick (1968), portada al cinema amb el títol de *Blade Runner*, els enginyers van contraatacar. El 1972 es va realitzar la primera demostració pública d'ARPANET, la nova xarxa de comunicacions finançada per la DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency), immune a qualsevol atac nuclear. Ací està l'inici d'Internet.

Ja en l'era post 11-S, la Information Awareness Office (IAO) se centra en l'aplicació de la vigilància de la tecnologia i la informació per rastrejar terroristes i altres amenaces als EUA. Aquesta agència podria arribar a ser l'adaptació en la vida real de la fantasia social que va ser *1984*, de George Orwell, amb la vigilància del Gran Germà, o de *Minority Report*, del ja anomenat Phillip K. Dick. També a Europa, l'Agència Espacial Europea (ESA) va posar els seus científics a llegir els clàssics i les novetats del gènere a la recerca de noves idees per desenvolupar als seus laboratoris.

I seguint en aquesta línia de retroalimentació, arribem a un concepte tan telemàtic com el de *ciberespai*, i recomanem la lectura de *Neuromante*, de William Gibson (1984). *Neuromante* obre l'anomenada *Trilogia del Sprawl* i és la primera obra del seu gènere guanyadora dels tres premis *top* de la ciència-ficció: *Hugo*, *Nebula* i *Philip K. Dick*. Aquesta novel·la marca l'inici del corrent *cyberpunk* i descriu un món envaït pels microprocessadors, en el qual el poder no resideix en els diners sinó en la informació.

Excepte petits detalls tècnics, el món creat per William Gibson és una realitat. Ser *cyberpunk* significa estar endollat i connectat, i això és la comunitat de la xarxa. No hi ha un heroi proscrit que protagonitza la lluita pel dret a la informació, seria massa novel·lesc però sí que hi ha una comunitat de milions d'usuaris que estan canviant el món sense tenir-ne plena consciència. Amb l'ajuda de l'enginyeria telemàtica, la ciència-ficció esdevé present, de la mateixa manera que, amb la imaginació dels escriptors, els tècnics han trobat enginyis i solucions per controlar i entendre l'incomprensible. ■

Paloma Moreno,
coordinadora del grau
en Enginyeria Telemàtica

recomana LLEGIR

Neuromante, de William Gibson. Editorial Minotauro, Col·lecció «Booket-Ciència Ficció», Barcelona, 2006, 320 p.

Miguel Teruel,
coordinador del grau
en Estudis Anglesos

recomana LLEGIR

la versió de l'Institut Shakespeare de *Hamlet*, de William Shakespeare. Editorial Càtedra, Madrid, 1992, 720 p.

GRAU EN ESTUDIS ANGLÉSOS

«Parlar bé anglès, o parlar-lo malament»*

*Well, Shakespeare, he's in the alley
With his pointed shoes and his bells,
Speaking to some French girl
Who says she knows me well.*

(Bob Dylan «Stuck Inside of Mobile with the Memphis Blues Again», 1966)

HAMLET: Parlar bé anglès, o parlar-lo malament... Heus ací el dilema.

Què és millor per a l'ànima, sofrir insults d'altres europeus, befes, escarnis, o aixecar-se (aviat) en armes contra l'oceà monolíngüe i oposar-s'hi i que no cesse ningú? Morir, dormir... Res més; i dir així que en aprendre literatura posem fi a les nafres del cor i a tots els mals, herència de la ignorància, i dir: vine, oh, traducció! jo et desitge. Morir, dormir, dormir... Somniar, per ventura! Què difícil! Doncs en el somni de la mort (laboral), quins somnis sobrevindran quan alliberats de corruptes trobem la pau? Heus ací la raó per què tan llarga arriba a ser la desgràcia. Doncs, qui podrà suportar els retalls del Món, la injustícia del tirà, el greuge del superb, l'angoixa de l'amor menystingut, i la humiliació que la virtut rep de qui és indigne, quan un mateix té al seu abast una feina a qualsevol altre lloc? Qui pot suportar tant? Votar tant? Portar a la vida una càrrega tan feixuga? Ningú, si no fóra per aquell poc més que hi ha més enllà del títol

—aquests països per descobrir, dels confins dels quals cap viatger no ha tornat— que confonen la voluntat i ens fan pacients davant l'infortuni abans de volar cap a llocs inconneguts. La vergonya (aliena), així, fa a tots covards i, així, la natural color de la resistència s'esvaeix en tènues ombres de conformisme; i així universitats d'importància, i de gran vàlua, arriben a tórcer el seu rumb si no les financen per mai més tornar a merèixer el renom assolit. Però, silenci... la bella Ofèlia. *Nymph, in thy orisons Be all my sins remembered.*

OFELIA: Good my lord,
How does your honour for this many a day?

HAMLET: I humbly thank you, well, well, well.

* Aquest text està fet en homenatge a Cinna, el poeta, i està inspirat en un fragment de l'obra recomanada.

GRAU EN ESTUDIS HISPÀNICS: LLENGUA ESPANYOLA I LES SEUES LITERATURES

El món actual s'enfronta a noves necessitats i obligacions derivades de la complexitat de les relacions socials i professionals. En aquesta conjuntura, la capacitat de fer-se entendre i de ser convincents en les nostres intervencions orals es converteix en un tresor preuat que ningú hauria de deixar de banda. I menys encara quan algú pretén arribar a ser especialista en el llenguatge en general i en la llengua espanyola en particular. A resoldre moltes d'aquestes necessitats s'ofereix, precisament, el volum que comentem.

El primer que caldria valorar d'aquest llibre és la claredat dels seus objectius, establerta des de les primeres pàgines; lluny de les diletants observacions abocades en molts manuals d'autoajuda (on el fet de parlar en públic sembla veure's més com una activitat espectacular que com una necessitat pràctica), *Saber hablar* marca el camí de l'orador reeixit, establint un marc didàctic de pautes. L'important és, doncs, saber donar resposta a les diverses situacions (formals, informals, etc.) i a les necessitats oratòries de cada moment.

Antonio Hidalgo, coordinador del grau en Estudis Hispànics: Llengua Espanyola i les seues Literatures

recomana LLEGIR

Saber hablar, d'Antonio Briz (coord.). Instituto Cervantes, Editorial Aguilar, Madrid, 2008, 250 p.

El to del llibre, d'altra banda, és seriós i rigorós; el tractament del problema es planteja en termes rarament científics per obres d'aquesta naturalesa: saber parlar comporta un bon coneixement de la llengua que es fa servir en tots els seus aspectes, des del fònic fins al sintàctic, passant pel semàntic o el morfològic. I, sobretot, el control vocal i la capacitat per a argumentar determinen en cada cas l'habilitat del bon orador. Aquest llibre, al cap i a la fi, no sols és útil per als estudiants d'Estudis Hispànics, sinó per a qualsevol persona interessada a millorar el seu nivell oratori. ■

bla

GRAU EN FARMÀCIA

els farmacèutics són els professionals de la salut experts en els medicaments i com s'utilitzen amb finalitat terapèutica en l'ésser humà. La seua feina es pot dur a terme en una oficina de farmàcia, en un hospital, mitjançant la recerca i el desenvolupament de nous fàrmacs en la indústria farmacèutica, en altres centres de recerca, en la universitat, etc. La de farmacèutic és una de les professions més antigues i que més bé s'han sabut adaptar als canvis.

M. Luisa Ferrándiz, coordinadora del grau en Farmàcia

recomana CONSULTAR

el recurs 2.0 *Pharmakon*, www.pharmacomic.com, creat pel farmacèutic Rafael Borrás.

El projecte *Pharmakon*, creat pel farmacèutic Rafael Borrás, és un recurs 2.0 que, a través del còmic i les xarxes socials, promou el paper dels farmacèutics comunitaris i de l'educació sanitària. El protagonista de la història *Pharmakon*, *en busca de la fórmula magistral* és el titular d'una oficina de farmàcia. Compagina la seua feina a la farmàcia amb la de professor a la facultat i va darrere d'una fórmula magistral molt revolucionària. El còmic combina suspens i aventura, ja que hi apareixen distints personatges que es volen fer amb la fórmula.

A més d'oferir entreteniment, aquest recurs busca, amb l'ajuda de les xarxes socials, d'un bloc i d'un canal propi en Youtube, obrir debats sobre diferents aspectes sanitaris, socials i ètics fins i tot. A més, la plataforma *Pharmakon* mostra i valora els serveis de promoció de la salut que el farmacèutic, a través de la seua oficina i com a professional proper i de confiança, ofereix als ciutadans. ■

GRAU EN FILOLOGIA CATALANA

Si volguérem un eslògan per aquest llibre seria relativament curt: «Un llibre imprescindible que hauria de ser innecessari». Malauradament, la realitat no la dissenyem nosaltres (els que pensem que cal aplicar criteris científics per parlar de les llengües) sinó que la programen els polítics, o els anomenats *grups de pressió* a través de la influència que exerceixen en la premsa o a través de la publicació de decrets que regulen l'ensenyament o el contingut dels llibres de text. Aquesta manera d'operar, de crear opinió, d'ajustar la realitat, pot tenir resultats tan increïbles com la divisió d'una llengua en un temps rècord. El llibre de Cuenca mostra un mosaic exemplificatiu de com una llengua pot transformar-se'n en tres. I a la llarga acabar en una sola: el castellà.

L'estudi està dividit en quatre parts. En la primera, es narren quatre anècdotes ben representatives com, per exemple, la pèrdua de la llengua en les respectives generacions d'una família. La segona part, «Contextualitzacions», dóna pistes per entendre el con-

Gemma Lluch,
professora del grau
en Filologia Catalana

recomana LLEGIR

El valencià és una llengua diferent?, de Maria Josep Cuenca. Tàndem Edicions, València, 2003, 2008, 171 p.

flicte valencià: «Una realitat on el respecte a les llengües que no tenen un estat al darrere és poc més que una ficció». En «Reflexions», l'autora comenta la situació del valencià i explica com el resultat actual és el fruit d'una instrumentalització política de llarga tradició que té com a exemples més recents la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. I acaba amb l'apartat «Explicacions», on s'aporten arguments, dades o, en definitiva, explicacions, de per què el valencià i el català són una mateixa llengua. És obvi, no? Doncs, haurem de contestar negativament a la pregunta. Potser cal enfrontar-se amb l'obvietat i buscar arguments senzills i contundents per explicar que la terra és rodona.

I per què recomanem aquest llibre als futurs estudiants de Filologia Catalana? Perquè aporta una visió més personal dels estudis del grau. Més enllà de la sintaxi, l'anàlisi dels textos o la dialectologia, Maria Josep Cuenca mira la realitat del català al País Valencià des de la quotidianitat. Els relats, les històries de vida que el llibre narra mostren el lligam entre els llibres, els documents, les aules i la vida. Una visió personal que esdevé social, almenys d'una part de la societat. Com diu l'autora: «A partir de la pregunta que dóna títol a aquest llibre, he intentat analitzar els problemes que hi subjauen. I el resultat de tot plegat és aquest assaig, un llibre que s'encapçala amb una resposta –el valencià forma part de la llengua catalana–, però que conté moltes altres preguntes». ■

GRAU EN FILOLOGIA CLÀSSICA

Una de les dificultats que se'ns presenta a tots aquells que ens endinsem en l'estudi de les llengües i les cultures antigues és salvar la distància que separa el nostre estil de vida actual de les condicions materials i de la mentalitat de les persones de l'antiguitat. Hi ha, però, una cosa que perdura i que ens permet entendre la seua literatura i compartir els seus sentiments: ens entristim i ens alegrem per les mateixes coses, patim i desitgem el mateix. Com a prova del que dic, propose als qui teniu pensat seguir els estudis de Filologia Clàssica la lectura de la versió moderna d'una de les històries més antigues de la nostra cultura comuna: la llegenda d'Eneas.

En la llegenda d'Eneas, la jove Lavinia, filla del rei Llatí, viu serenament seguint les tradicions del seu poble. El seu futur ja ha estat escrit des del moment del seu naixement: es casarà amb Turn, príncep de la veïna ciutat d'Àrdea i cosí seu. Però una nit, mentre dorm al bosc, un somni profètic canvia completament el seu destí. Una misteriosa aparició anuncia a Lavinia que les generacions futures la recordaran; que arribarà un estranger, un home sense pàtria, al límit de les seues forces, que esdevindrà el seu marit al final d'una guerra que canviarà per sempre el seu món. I la jove princesa, que sent que les profecies no poden ser falses, decideix prendre les regnes del seu destí i fer allò que més tard no farà cap poeta: contar-nos en primera persona la seua història. La història del fugitiu troià, que arriba a Itàlia al capdavant de les restes del seu poble, ens ha arribat a través del poema de Virgili, l'*Eneida*. Però Virgili, que va narrar els perills, les navegacions i els amors del seu heroi a través de tot el Mediterrani, no va concedir mai veu a Lavinia. Testimoni mut de la seua sort i de la destrucció de la seua família, la Lavinia de l'escriptor romà no pronuncia una sola paraula en tot el poema, i mai arribem a saber què sent i quins són els seus pensaments.

Ursula K. Le Guin (Berkeley, Califòrnia, 1929), antropòloga i autora de fascinants relats, reinterpreta i presta ara la seua veu a l'heroïna callada. El seu profund coneixement de la mentalitat de les societats antigues i, sobretot, la seua delicada sensibilitat, aconsegueixen recrear de manera magistral l'antiga societat dels llatins i reescriure una llegenda immortal però, aquesta vegada, amb veu de dona. ■

Josep Lluís Teodoro,
coordinador del grau
en Filologia Clàssica

recomana LLEGIR

Lavinia, de Ursula K. Le Guin. Ediciones Minotauro, Barcelona, 2009, 384 p.

GRAU EN FILOSOFIA

La filosofia no és una disciplina com les altres, ni tampoc un conjunt de coneixements, sinó una actitud. Va més enllà de les ciències particulars, i reflexiona sobre el que queda fora del seu abast, com també sobre la relació que s'estableix entre elles, i sobre el seu mètode, àmbit i estructura. S'ocupa de la realitat, de l'home, del coneixement, de l'acció i la responsabilitat, del sentit de la pròpia existència.

El llibre de Tobies Grimaltos, *El joc de pensar: converses amb Marta*, és una magnífica introducció a la filosofia, perquè s'allunya dels tòpics erudits, de la terminologia i de l'ostentació, per mostrar com un pare, professor de filosofia, i la seua filla adolescent aborden tot un seguit de problemes filosòfics en unes converses de sobretaula. L'autor reprèn així un gènere literari, el diàleg filosòfic, que va inventar fa molts segles Plató. En *El joc de pensar* es parla del sentit de la filosofia, de la llibertat, dels problemes de justificació de les nostres creences, del coneixement i de la realitat o del pensament i la intel·ligència artificial, entre altres. No és una obra que simplifiqui les qüestions o les trivialitze, sinó un exercici de pensament rigorós sobre temes importants que resulten accessibles a qualsevol persona. No obstant això, no deixa de ser una con-

versa, tan fictícia com versemblant, entre una jove i son pare. Al cap i a la fi, com es diu en el llibre, el filòsof és en certa manera un xiquet impertinent, que ho indaga tot i que continua preguntant «l per què?», quan sembla que ja tot és clar. És un llibre que no sols ensenya a internar-se en el joc de pensar, sinó que ho fa atractiu i accessible a tots els públics.

En les converses amb son pare, Marta no adquireix noves certeses ni solucions definitives als problemes; el que aprèn és a plantejar-los, a argumentar, a expressar-se. Amplia, sí, el seu coneixement, però en un altre sentit. No perquè sàpiga més coses, sinó perquè «ara comprèn més». Aprèn a ser tolerant, a tenir consciència de la complexitat de les coses i a respectar opinions diferents de la seua. Aprèn a pensar, una tasca que no té fi, i a la qual ens dediquem aquells que estudiem filosofia. Naturalment, en els estudis del grau en Filosofia es proporcionen coneixements sobre la història del pensament, i s'aprofundeix en la terminologia i en els plantejaments dels problemes filosòfics segons els diversos corrents que els aborden, però, en definitiva, no fem una altra cosa que el que fan el pare i la filla del llibre de Grimaltos: aprendre a pensar. ■

Juan de Dios Bares,
coordinador del grau
en Filosofia

recomana
LLEGIR

El joc de pensar: converses amb Marta, de Tobies Grimaltos. Edicions Bromera, València, 2010, 192 p.

GRAU EN FINANCES I COMPTABILITAT

Es arqueòlegs sostenen que en l'origen de l'escriptura hi ha el primer sistema comptable. La primera evidència que empara aquesta hipòtesi data del 1920, quan els arqueòlegs van trobar al jaciment de Nuzi un ovoides d'argila que estava acompanyat de petits objectes o representacions i que portava una inscripció. L'asiriòleg A. L. Oppenheim (1959) va traduir el text: «Sis ovelles, vuit segalls adults, quatre anyells, sis cabrits, un boc, tres cabres, segell de Zigarru, el pastor». Segons que sembla, el conjunt evidenciava que l'esmentat pastor s'havia fet càrrec d'un determinat nombre d'animals, i que el segell era l'*he rebut* de la transacció. En trobem una segona evidència a la ciutat de Susa, als monts Zagros. L'arqueòloga Denise Schmandt-Besserat data en els anys 6.000-5.000 aC la troballa d'unes grans boles d'argila buidades, tancades i segellades, dins les quals hi havia monedes de mercaderies diverses, i afirma que la primera escriptura cuneïforme procediria d'aquestes primigènies pràctiques comptables.

La influència de la comptabilitat en l'origen de l'escriptura també és discutida en ocasions, però hem d'entendre que la seua gestació no es degué a l'evolució d'un esdeveniment fel·líc. En tot cas, la comptabilitat, ja en la prehistòria, es manifestava com a instrument necessari i indispensable per tal com servia de garant de la transacció realitzada. Actualment, per a l'economia i l'entorn empresarial no solament serveix com a certificació de les transaccions realitzades, sinó com a instrument de control dels recursos públics i privats.

Basant-se en aquests supòsits, Lorenzo Mediano presenta una atractiva reconstrucció novel·lada del món mesopotàmic. A través d'aquest llibre viurem com un home va fer parlar els dibuixos per convertir-los en escrits i canviar així el destí del món. ■

M. Dolores Montagud,
coordinadora del grau
en Finances i Comptabilitat

recomana
LLEGIR

El escriba del barro,
de Lorenzo Mediano.
Editorial Grijalbo,
Barcelona, 2010, 464 p.

GRAU EN FÍSICA

Quan se'm va plantejar la tasca de recomanar un llibre a un potencial estudiant de Física, que interessara els estudiants vocacionals i motivara els indecisos, vaig arribar a la conclusió que el camí més directe per a connectar amb tots ells seria, potser, un llibre que mostrara una actitud d'observació de la realitat més que un llibre divulgatiu sobre física, que n'hi ha d'excel·lents. I aquesta premissa porta a la pregunta: quina actitud hauria de tenir un potencial estudiant de Física –i de ciències en general–? La que va portar els nostres avantpassats a inventar la roda i a dominar el foc: la curiositat per conèixer les causes dels fenòmens que hi ha en la naturalesa. Aquesta curiositat ens permet indagar en la naturalesa, comprendre-la i, fins i tot, reproduir-la de manera controlada. La curiositat és, per tant, el germen de tot el nostre coneixement i també de la certesa que encara hi ha, encara, tot un enorme i diminut cosmos per descobrir.

Aquesta curiositat és realment la protagonista del llibre *La porta dels tres panys*, de Sonia Fernández-Vidal. L'autora, sense pretendre fer gala d'un estil literari elaborat, aconsegueix fer palès al llarg de tot el text quina és l'actitud que un estudiant de física ha de tenir, i també, per què enganyar-nos, la que un/a físic/a ha de mantenir al llarg de tota la seua vida com a científic/a. Fernández-Vidal, utilitzant com a excusa el freqüent caràcter contra intuïtiu del món quàntic, transmet amb força la idea que l'observació és l'única manera de conèixer el món i que, per a conèixer-lo en tota la seua grandesa, hem de deixar enrere les nostres idees preconcebudes més arrelades, com si fórem un xiquet que pregunta insistentment *per què?* Per tant, el premi que podeu arribar a aconseguir en una facultat de Física consistirà, si posseïu l'actitud necessària *a priori*, a adquirir les eines necessàries per a observar la naturalesa amb els ulls d'un xiquet que sap matemàtiques i sap com experimentar. Però, alerta, és un premi que només aconsegiu amb el vostre esforç i amb la nostra ajuda, la de tot el vostre professorat. ■

Juan Fco. Sánchez,
coordinador del grau
en Física

recomana LLEGIR

*La porta dels tres panys:
una aventura quàntica*, de
Sonia Fernández-Vidal.
La Galera Editorial,
Barcelona, 2012, 208 p.

GRAU EN FISIOTERÀPIA

Philippe Pozzo di Borgo és un escriptor francès que el 1993 va patir un accident de parapent que el va deixar paraplàgic. Uns anys després, va morir la seua dona en un altre accident, cosa que el va fer entrar en una gran depressió, que va anar superant amb l'ajuda del seu cuidador. Aquesta autobiografia va ser publicada l'any 2001 i es va convertir en un èxit de vendes. En el 2011 va ser portada al cine per Eric Tolédano i Olivier Nakache, i recentment s'ha tornat a reeditar.

El seu cuidador és un xic del Senegal amb una situació social difícil, el qual ajuda l'escriptor a eixir de la depressió que patia. Sorgeix una gran amistat entre ambdós i esdevé una divertida i commovedora història real. La combinació dels dos personatges és fantàstica. La recuperació física del protagonista va unida a la seua recuperació vital, i la fisioteràpia juga un paper clau, a més de l'ajuda del jove, en la millora de la seua difícil situació.

Tal com diu el mateix autor, el llibre «no és un simple entreteniment, sinó un retrat realista de la desventura, de proximitat amb els exclosos». ■

Laura López Bueno,
coordinadora del grau
en Fisioteràpia

recomana LLEGIR

Intocable, de Philippe
Pozzo di Borgo. Editorial
Anagrama, Barcelona,
2012, 232 p.

GRAU EN GEOGRAFIA I MEDI AMBIENT

El llibre que proposem és la història d'un riu, un relat meravellós entre la ciència i la poesia. «La història d'un rierol, fins i tot la del més petit que naix i es perd entre la molsa, és la història de l'infinit». Així comença aquest text en què el gran geògraf francès Élisée Reclus (1830-1905) ens parla no solament del medi físic, sinó també de la vida de l'individu i de la humanitat. Reclus ens condueix des de les fonts fins a la mar i l'atmosfera, passant per oasis i grutes, com les que van allotjar els nostres avantpassats; pels perills que alberguen ràpids i cascades, per les desoladores i alhora benèfiques inundacions. En aquest llibre descobrirem la importància de l'aigua com a base dels aliments, generadora de riquesa agrícola i industrial, però també receptora de la contaminació i de les escombraries urbanes generades per l'ésser humà. El llibre és ple de metàfores i detalls científics que el fan summament amè i interessant. Ens fa conèixer mièts i llegendes associats a l'aigua i també cultures i costums, com la d'alguns pobles espanyols de fer l'argamassa amb vi abans que gastar una gota del preuat líquid. Reclus crida la nostra atenció sobre la inesgotable font educadora que és la terra, i ens invita al bany i al passeig per assolir-ne un coneixement més íntim.

En definitiva, es tracta d'un llibre que, a partir de la descripció dels canvis que va experimentant un rierol, des que naix fins que desemboca a la mar, ens ajuda a entendre el paper de l'ésser humà en la natura i la responsabilitat que això comporta. ■

María D. Pitarch,
coordinadora del grau en
Geografia i Medi Ambient

recomana LLEGIR

El arroyo, d'Élisée
Reclus. Editorial Media
Vaca, València, 2001,
151 p.

S
I
H
A
R
I

GRAU EN HISTÒRIA

El llibre és un clàssic que fou escrit per un important professor vienès d'història de l'art (1909-2001) quan acabava de doctorar-se, allà pel 1935. Aleshores, Gombrich, de família jueva, ja s'estava a Londres, en un moment en què s'escriu moltes síntesis i reflexions sobre la història (Marc Bloch en va fer una poc després, molt famosa). Eren temps durs i hom volia saber sobre l'experiència humana i com es construeix la història. Ací es mostra que la història, des que s'inventà el foc i la paraula, la fan les persones en convivència social i atrapades dins circumstàncies històriques (que responen a processos). Però, sobretot, mostra (i en una ocasió ho diu) que conèixer el passat serveix «quan vols fer alguna cosa nova». Aquesta és una de les característiques de la nostra espècie: fer coses noves, per això que la història siga un saber tan vell.

El llibre, d'altra banda, fa un repàs de l'experiència humana des de les societats caçadores-recol·lectores fins a l'enfonsament dels sistemes comunistes, té una factura clàssica que aporta, al meu parer, la fonamentació cultural bàsica de la disciplina. D'altra banda, és un text molt divertit; es pot llegir seguit o triant capítols, i té el mèrit que l'autor no ha deixat de retocar-lo fins a l'últim moment, mentre es traduïa a altres llengües i se'n feien reedicions. Fins i tot, en ocasions, ens mostra com li ha canviat la mirada sobre algun aspecte, com ara l'eufòria pel progrés tècnic de les societats industrials. ■

Marc Baldó, coordinador
del grau en Història

recomana LLEGIR

Breu història del món,
d'Ernst H. Gombrich.
Editorial Empúries,
3a ed., Barcelona, 2011,
312 p.

H

Yolanda Gil, professora del grau en Història de l'Art

recomana LLEGIR

Leer imágenes. Una historia privada del arte, d'Alberto Manguel. Alianza Editorial, Madrid, 2002, 389 p.

GRAU EN HISTÒRIA DE L'ART

Alberto Manguel no és un historiador de l'art ni el seu llibre és un manual o assaig acadèmic. Alberto Manguel és, només, un cultíssim escriptor i el seu llibre, un divertit i alhora erudit exercici al qual ell ha subtitulat *Una historia privada del arte*. En la introducció, l'autor afirma que el llibre va sorgir «de la necessitat de recuperar, per als espectadors comuns, la responsabilitat i el dret de llegir aquestes imatges i aquests relats».

La curiositat de Manguel interroga objectes ben diferents, arquitectures tan dispars com l'Aleijadinho brasiler o Les Salines d'Arc-et-Senans, artistes que van des de Filoxè a Lavinia Fontana, de Caravaggio a Tina Modotti. En ocasions, els objectes li serveixen de pretext per a reflexions molt personals, fa un llarg excurs sobre la fotografia, però també sobre les representacions dels peus en la pintura. Qui ens dediquem a aquest ofici, sabem que la història de l'art no és solament la d'uns objectes, els seus artífexs o els seus promotors, és també la manera com aquests objectes han estat percebuts al llarg del temps, i la de Manguel és una percepció privilegiada.

Avui en dia qualsevol persona amb una cultura mitjana sembla que està gairebé obligada a mostrar interès pels conjunts monumentals o les grans exposicions. El llibre de Manguel fa tot el contrari, ço és, ens mostra no l'obligació ans el plaer renovat que produeix el fet d'acostar-se a les obres d'art quan comencem a aprofundir en les seues entranyes. Si això ho ha aconseguit algú que no s'hi dedica específicament, què no podem aconseguir si convertim la història de l'art en la nostra professió. ■

GRAU EN INFERMERIA

Elegir un llibre o obra que simbolitze una disciplina no és una tasca senzilla, més encara en el cas de la infermeria per les característiques d'aquesta professió. No obstant això, considere que aquest honor ha de correspondre a les *Notas de Enfermería*. *Qué es y qué no es*, tant per l'obra en si com per la importància de la figura de l'autora: Florence Nightingale.

Nightingale és considerada la precursora de la infermeria moderna i el seu treball va representar el punt de partida dels canvis que s'han desenvolupat en la nostra disciplina en els darrers segles fins a assolir la plena professionalització. En el text, aquesta dona victoriana de classe acomodada reflexiona sobre l'experiència en l'aplicació de cures al llarg de la seua vida professional, i dóna una perspectiva global de les persones alhora que valora la importància que té l'entorn en la seua salut.

Si reflexionem sobre què és la infermeria com a disciplina, es pot considerar com un procés de professionalització de les cures; cures que tradicionalment han correspost a les dones en l'entorn familiar. Aquesta perspectiva de treball reproductiu, immers en un entorn de perspectiva de gènere, ha comportat tradicionalment una visió

secundària del nostre paper enfront d'altres professions. Tanmateix, Nightingale ja indicava que el terme infermeria es limitava a l'administració de medicaments i cataplasmes, encara que hauria de significar l'ús apropiat dels elements de l'entorn (aire, llum, neteja, etc.), amb una perspectiva que al segle posterior assumirà l'Organització Mundial de la Salut en la seua definició de *salut*.

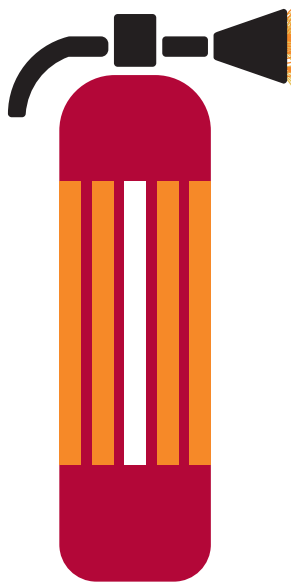
Amb el pas dels anys, la infermeria s'ha desenvolupat com una professió, i ha aconseguit gairebé eradicar la visió exclusiva d'ajudant del/la metge o d'altre professional de rang superior. És veritat que la pràctica assistencial encara avui és important, però dins una relació entre iguals en el si d'un equip multidisciplinari que treballa conjuntament amb la finalitat de millorar la salut, no solament de l'individu, sinó de la família i la comunitat. Aquest treball no es realitza únicament en l'atenció terapèutica exclusiva, sinó que és fonamental l'atenció preventiva, la promoció de la salut i la rehabilitació a la comunitat.

Tot i amb això, no és la funció assistencial l'única que desenvolupen els professionals de la infermeria, sinó que són fonamentals la funció docent i la investigadora. I és per les seues característiques professionals que és clau la formació superior universitària. ■

Isabel Trapero,
professora de la Facultat
d'Infermeria i Podologia

recomana LLEGIR

Notas sobre enfermería.
Qué es y qué no es,
de Florence Nightingale,
Editorial Masson,
Barcelona, 1991, 139 p.

GRAU EN INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

«Haig de llegir, haig de saber tot el que va passar en el passat». El crit desesperat de Montag encara manté tota la força. La reflexió que suscita el seu contradictori periple vital –de biblioclasta entusiasta a *home llibre*– no ha perdut en absolut vigència. Us invite, doncs, a visitar un clàssic contemporani, o millor dos: *Fahrenheit 451*, la novel·la de Ray Bradbury, i també la suggeridora versió cinematogràfica de François Truffaut.

De forma complementària, des d'ambdós registres, aquesta història ens atrapa, per descobrir en els llibres els seus veritables protagonistes. Confiada ja la memòria a l'escriptura, Aristòtil s'hi va referir com a *memorabilia*. I com a tals apareixen davant els nostres ulls, per configurar un espai d'experiències compartides, que inclou la contradicció, que permet conèixer la diferència, que fa possible un diàleg virtualment

infinít. Espais d'una memòria negada en la distòpica societat creada per Bradbury, on els llibres han estat proscriuïts, perseguïts i destruïts pel foc que administra un paradoxal cos de bombers. En el revers, ens trobem davant una societat constituïda per un agregat d'individus que no són sinó peces indiferenciades d'una maquinària omnímoda, que servint-se de l'oblit ha segrestat la seua pròpia identitat. Aquesta història, que porta un senyal d'alerta, que ens convida a no estalviar esforços en la defensa d'una memòria que ens fa ser el que som, participa d'un complex sistema d'arrels d'influència, com assenyalava el seu autor. En un postfaci escrit 40 anys després de l'edició de *Fahrenheit 451*, Bradbury confessa haver plorat quan, a nou anys, es va assabentar de la sort que va córrer la Biblioteca d'Alexandria. Un altre episodi luctuós en la història de la cultura escrita, la destrucció, l'any 1526, de la Biblioteca Corviniana després de l'entrada dels otomans a Buda i Pest va ser, per Conrad Gesner, el germe d'aquest projecte fundador constituït per la seua *Bibliotheca universalis* (Zuric, 1545), tronc comú del qual sorgeixen la bibliografia i la biblioteconomia. Una obra guiada per dos objectius: afirmar un compromís civil que garantisca la preservació del patrimoni cultural del passat, i satisfer el lector en la seua demanda d'informació i de documentació cultural. ■

José Vicente Boscà,
coordinador del grau en
Informació i Documentació

recomana LLEGIR

Fahrenheit 451, de Ray Bradbury. Editorial Minotauro, Barcelona, 1996, 272 p.

Evelio Miñano,
coordinador del grau
en Llengües Modernes
i les seues Literatures

recomana LLEGIR

L'Écriture ou la vie, de Jorge Semprún. Editions Gallimard, París, 1994, 318 p.

44904

GRAU EN LLENGÜES MODERNES I LES SEUES LITERATURES

*L'Écriture ou la vie** és una obra clau de Jorge Semprún (1923-2011), escriptor d'origen espanyol i, tret d'algunes excepcions, d'expressió francesa. A primera vista, es tracta d'un llibre de memòries l'eix central del qual és el període en què l'autor, capturat pels nazis quan formava part de la Resistència, va estar internat al camp de concentració de Buchenwald. Tanmateix, abraça altres vivències, ja que es va escriure anys més tard, després d'un llarg intent per a oblidar, per a sobreviure, l'amarga experiència viscuda.

L'Écriture ou la vie és més que un llibre de memòries i la seua lectura s'enriqueix des de l'àmplia perspectiva de les humanitats. Recordant les atrocitats del camp de concentració, Semprún reflexiona sobre uns dels episodis més foscos de la història europea del segle XX; plantejant com es va poder engendrar aquest *mal absolut* ens porta al terreny del pensament, cosa explicable ja que l'autor era estudiant de filosofia quan va ser internat a Buchenwald. L'obra té, a més a més, característiques que posen de manifest que els coneixements lingüístics i literaris de diversos àmbits enriqueixen la lectura. Els meandres de la memòria, les incertes zones de transició entre memòria i ficció o les freqüents citacions de poetes, tots ells lligats a vivències de l'autor, conviden a una aproximació des de la teoria literària i la literatura comparada. El fet que

Semprún optara per una expressió literària en francès però no per una pàtria francesa, suscita qüestions sobre les relacions entre llengua i identitat. També crida l'atenció la presència d'altres llengües, fruit del caràcter poliglota de l'escriptor. Així, hi són freqüents les citacions originals i comentades d'autors de llengua alemanya (Heinrich Heine, Bertolt Brecht), espanyola (César Vallejo, Rafael Alberti), anglesa (John Keats, Samuel T. Coleridge) i italiana. Ací cal destacar Primo Levi, que va viure una experiència semblant a la de Semprún.

Finalment, aquest univers de ficció té una clara dimensió traductològica, ja que l'autor utilitza diverses estratègies perquè s'entenga el que s'escriu en altres llengües, incloent-hi algun senyal de complicitat amb el lector poliglota. Qui senta interès per aquesta obra trobarà en el grau en Llengües Modernes i les seues Literatures, articulats sobre l'estudi de dues llengües i les seues literatures i una base filològica i humanística, la possibilitat de formar-se en àmbits que li permetran explorar-la en totes les seues direccions. Reaccionar positivament a aquest llibre és senyal que es connecta amb l'interès d'aquest grau per promoure, per mitjà de l'estudi de llengües i literatures, una actitud compromesa, crítica i tolerant. ■

* N'hi ha una edició en castellà publicada per Tusquets Editors, Barcelona, 1995.

GRAU EN LOGOPÈDIA

Para que no me olvides és una novel·la de Marcela Serrano, que ens mostra els efectes que l'afàsia pot tenir en la vida d'una persona, en aquest cas relativament jove. Les afàsies es defineixen com una alteració del llenguatge produïda per lesions en el sistema nerviós central, que poden ser degudes a diverses patologies (accidents vasculars, traumatismes, tumors, etc.). La seua rehabilitació requereix una àrdua tasca de diversos professionals: neuròlegs, psicòlegs i logopedes, entre altres. L'afàsia interromp la vida i la rehabilitació no és fàcil, ni per al pacient, ni per als que l'envolten. Per això, abordar-la des d'una perspectiva multidisciplinària de professionals és fonamental.

Aquest llibre comença quan la protagonista, Blanca, pateix un vessament cerebral que li causarà l'afàsia. El relat està narrat en primera persona i és Blanca, una mestressa de casa de classe social alta, la que fa un recorregut per les seues vivències a través de continus salts enrere o *flashbacks* a la seua vida passada i tants altres retorns a la seua vida actual, en la qual la incomunicació és la constant.

Marcela Serrano aporta una visió metafòrica de la condició social silenciosa de la

Laura Dolz, coordinadora del grau en Logopèdia

recomana LLEGIR

Para que no me olvides, de Marcela Serrano. Punto de lectura, Madrid, 2000, 380 p.

dona en el període de transició a la democràcia a Xile. Així, utilitza l'afàsia com la forma més real i dura de l'oir, veure i callar. Blanca té la comprensió intacta, però no pot parlar, ni llegir, ni escriure, i per això es refugia en la memòria per continuar vivint. Les seues relacions, sentiments i reaccions, relatats per ella mateixa en aquestes circumstàncies, ens donen una visió autèntica de la realitat dels pacients afàsics, imprescindible per poder empatitzar-hi i així treballar amb ells a la recerca dels millors resultats.

Es tracta, per tant, d'un llibre que pot resultar molt interessant als futurs i futures logopedes, que fa conèixer, de manera amena, els problemes directes i associats d'aquesta patologia, cada vegada més freqüent i tan desconeguda alhora. ■

GRAU EN MATEMÀTIQUES

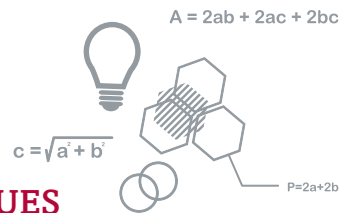
En la seua doble faceta de periodista i professor de matemàtiques, Adrián A. Paenza ha desenvolupat una llarga tasca de divulgador de les matemàtiques i de la ciència, tant des de la televisió, amb programes relacionats amb la ciència en general, com des de la publicació de diversos llibres divulgatius.

Ens ocupa ara una sèrie de llibres que porten com a títol comú: *Matemática... ¿Estás ahí?*, que va començar el 2005 amb la publicació del primer volum. A aquest, en varen seguir quatre més amb els subtítols: *Episodio 2*, *Episodio 3.14*, *Episodio 100* i *La vuelta al mundo en 34 problemas y 8 historias*. La sèrie acaba, de moment, en el llibre publicat el 2011, *¿Cómo, esto también es matemática?*.

Amb tots sis llibres es conforma un ampli recull de problemes matemàtics, alguns clàssics i d'altres menys coneguts, que, a l'estil de Martin Gardner, Ian Stewart i tants altres que l'han precedit, fan gaudir el lector que busca entreteniment i també adquisició de coneixements i formació en el camp de les matemàtiques, mitjançant nombrosos exemples que van de les simples curiositats a problemes que desafien el lector a fer raonaments més profunds.

Paenza ens fa veure que la lògica matemàtica és present en els actes més diversos de la nostra quotidianitat. I no sols això, sinó que el raonament matemàtic és més divertit que no ens podríem imaginar. Com triar una clau segura per accedir a una web?, com millorar el trànsit de vehicles en una ciutat?, com tallar els trossos d'una pizza per compartir amb els amics? o com organitzar l'embarcament en un avió? Ja ho sabem tot en matemàtiques?

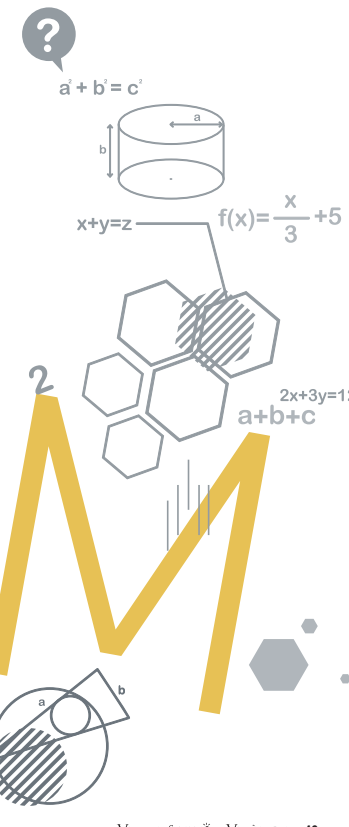
Fet i fet, la resposta a la qüestió *Matemática... ¿Estás ahí?* és que sí que hi és, per fer-nos jugar, aprendre, sorprendre'ns, reflexionar i, sobretot, pensar. ■

Rafael López, coordinador del grau en Matemàtiques

recomana LLEGIR

Matemática... ¿Estás ahí?, d'Adrián A. Paenza. Siglo XXI Editores i Universidad Nacional de Quilmes, Argentina, 2005.

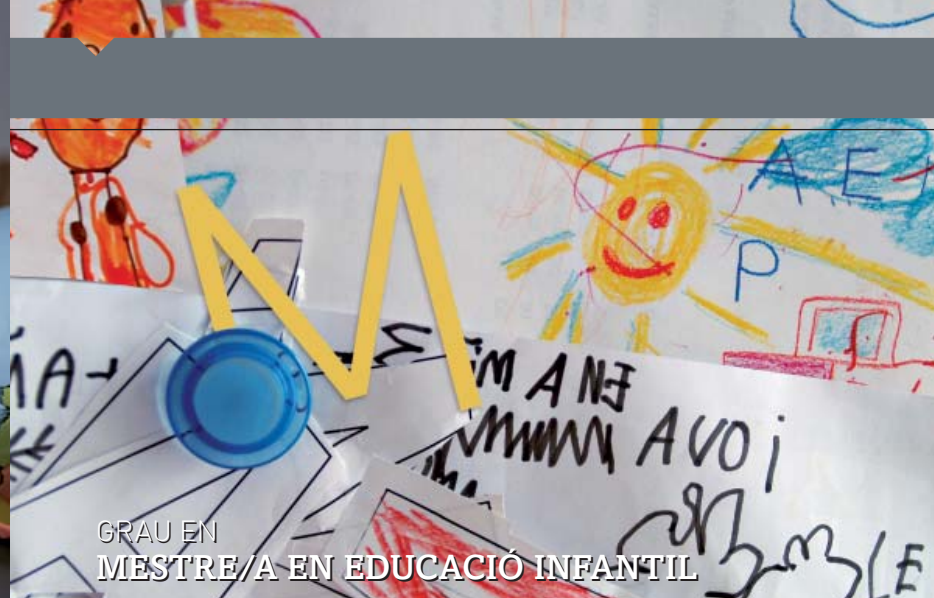

GRAU EN
MEDICINA

Miguel Cerdà, coordinador
del grau en Medicina

recomana LLEGIR

La ciudatela, d'Archibald
J. Cronin. Editorial
Planeta, Barcelona,
2008, 488 p.

GRAU EN
MESTRE/A EN EDUCACIÓ INFANTIL

La tasca de recomanar un llibre que permeta transmetre als joves què és la medicina o quin és l'objecte dels metges no és senzilla. Respostes com ara guarir el malalt, lluitar contra la malaltia o procurar el benestar, s'adrecen al seu nucli més atàvic: el jurament hipocràtic. Aquest nucli de la medicina se sustenta en la relació metge-pacient, una relació complicada que ha estat i és motiu de múltiples anàlisis.

En l'evolució de la medicina s'han anat ampliant els objectius dirigits a procurar la salut de la comunitat. La medicina respon així a una demanda de salut per part de la societat, que esdevé un dret social. A més de la contínua incorporació dels avanços científics i tècnics. Tot això ha fet més complexes les relacions metge-pacient i ha generat conflictes de difícil solució en què intervien l'ètica i la regulació legal en l'ús dels mitjans terapèutics.

Plantejat d'aquesta manera, no és fàcil transmetre què és la medicina o què és ser metge o metgessa avui, i més difícil resulta recomanar un llibre. Amb una narrativa cinematogràfica, comercial i probablement discutible, diferents sèries de televisió, *Urgències mèdiques*, *Anatomia de Grey*, *House* o *Doctor en Alaska*, donen una imatge de l'activitat mèdica actual. La pel·

lícula *Afrontar la veritat*, dirigida per Nils Malmros, és més directa quant al discurs i provocadora en les preguntes que suscita. D'altra banda, la llista de llibres que aborden la professió mèdica és extensa. En destaquem *Cossos i ànimes*, de Maxence Van der Meersch, o els més actuals i anecdòtics *Anatomia de un MIR*, de María Valero, o *La casa de Dios*, de Samuel Shen.

La nostra elecció, però, és *La ciudatela*. Un text de lectura atractiva en què l'autor, Archibald J. Cronin, metge escocès i inspector mèdic de mines, pren com a eix de la narració la vida d'un metge i la seua esposa (Andrew i Cristina). Paral·lelament a aquesta relació, l'activitat professional d'Andrew li permet una descripció de la professió mèdica en la població minera de Gal·les i de les relacions metge-pacient, que el porta a una anàlisi de l'evolució dels personatges, i dels seus dubtes i conflictes. L'èxit de la novel·la, contextualitzada el 1937, es produeix en un moment de reconeixement de les malalties professionals en la mineria i la consegüent elaboració de normatives per a l'atenció dels afectats. El 1938 va ser portada al cinema per King Vidor. En les seues nominacions als *Oscar* i en diferents premis es recorda una frase de Samuel Shen: «els metges fascinen». ■

La lectura d'aquest llibre ens permet endinsar-nos en la vida d'una aula de xiquets i xiquetes de 5 i 6 anys. La seua mestra, Carmen Díez Navarro, n'és l'autora, i ja des de les primeres pàgines declara l'escola amb què s'identifica: «Mi opción está claramente definida. Quiero una escuela que dé paso a la escucha, a la relación, al placer, al aprendizaje y a los afectos que trae consigo la vida de cada día. Es de esa escuela de la que hablaré aquí».

L'autora estructura el treball en dos grans capítols: «Asomarse al mundo» i «Decidirse a estar en la escuela». En el primer, mostra com el diàleg entre els xiquets i les xiquetes i la seua mestra vertebrava l'acció pedagògica, i està en l'origen dels projectes que es desenvolupen a l'aula. En el segon, el fil conductor és el diàleg entre col·legues, la col·laboració entre iguals.

La filosofia i la pràctica educatives de Díez Navarro es fonamenten en els postulats següents:

1. La curiositat i les capacitats d'aprenentatge en l'etapa d'infantil són immenses i cal desenvolupar-les en tota la seua potencialitat emocional i cognitiva.
2. L'aula ha de ser capaç de recollir el món emocional de xiquets i xiquetes. Per tant, s'hi ha de crear una atmosfera que faça possible que aquest món emergisca.

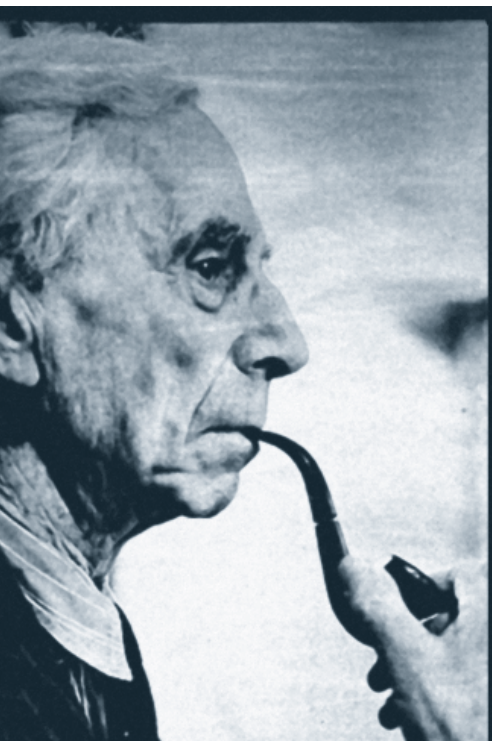
3. L'escola ha de ser capaç d'assolir aprenentatges duradors. A partir dels postulats anteriors, l'escola estarà en millors condicions d'aconseguir-ho, ja que aquests aprenentatges es fonamenten, entre altres coses, en allò que els xiquets i les xiquetes saben i senten.

Aquest llibre és molt recomanable per als qui comencen els estudis de Mestre/Mestra en Educació Infantil; també per al professorat de qualsevol nivell educatiu, ja que al llarg de la vida aprenem, encara que les formes varien, a partir del desig, del voler saber i del voler conèixer. ■

Pilar Sanz, coordinadora
del grau en Mestre/a
en Educació Infantil

recomana LLEGIR

Mi escuela sabe a naranja: estar y ser en la escuela infantil, de M. del Carmen Díez Navarro. Editorial Graó, Col·lecció «Biblioteca de Infantil», Barcelona, 2007, 300 p.

Manuel Pedro Huerta,
coordinador del grau
en Mestre/a en Educació
Primària

recomana LLEGIR

«Las funciones de un maestro» dins *Ensayos impopulares*, de Bertrand Russell. Editorial Edhasa, Barcelona, 2003, 311 p.

GRAU EN MESTRE/A EN EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Bertrand Russell va viure gairebé 100 anys, una tercera part al segle XIX i la resta durant el convuls segle XX. La lluita permanent contra el dogmatisme, els nacionalismes i la intolerància va ser una constant en la seua vida. Quan Russell escriu *Ensayos Impopulares* (1950), havia viscut dues guerres mundials, una crisi econòmica, el feixisme, el comunisme, el desenvolupament del capitalisme i la lluita pels drets civils.

Matemàtic i filòsof, Russell es va interessar també per l'educació de la joventut. Va fundar, juntament amb la seua dona, una escola progressista en què proposava una educació lliure de les influències i prejudicis habituals en les escoles d'aquell temps, de dogmatismes i de nacionalismes. En «Las funciones de un maestro», Russell pensa en una educació per a la joventut allunyada d'aquests mals, en la qual els mestres són elements clau per preservar els alumnes de tot això. Tasca difícil, no exempta de perills i fortament influenciable per agents externs a l'educació i a la tasca d'ensenyar, diu Russell, que reclama una major llibertat per a la professió d'educar i la compara amb la d'un metge: «El mestre és una mena de metge l'objectiu del qual és guarir el pacient d'infantilisme». Salvaguarda contra els dogmatismes, allunyat de les pugnes partidistes, alimenta en els estudiants l'hàbit per la investigació imparcial i, en guàrdia contra l'acceptació d'afirmacions *ex parte* sense més, ensenya a ser just amb totes les parts, guardià de la civilització... funcions d'un mestre ■

GRAU EN NEGOCIS INTERNACIONALS / INTERNATIONAL BUSINESS

Les organitzacions en general, i les empreses en particular, s'enfronten cada vegada més a entorns competitius globalitzats. Internacionalitzar-se és, com més va menys, una opció per passar a ser una necessitat. De fet, la dura conjuntura econòmica i social que travessa el nostre país en aquests moments és un bon reflex d'aquesta realitat: les empreses amb una clara projecció internacional són les que millor estan trampejant la situació. El món sembla haver-se fet més petit, i els professionals de les organitzacions que s'han de moure han d'estar preparats per afrontar els reptes que això comporta.

El documental que es recomana és un bon exemple de com una empresa espanyola d'èxit, Zara, ha afrontat el repte de la globalització. De manera amena i molt realista permet que l'espectador perceba a quines amenaces i oportunitats s'enfronten els professionals d'aquesta multinacional, exposats constantment a la difícil competència internacional. És una bona manera de familiaritzar-se amb el que demanen els entorns laborals internacionals a tots els nivells funcionals de l'organització: disseny, producció, distribució, finançament, etc. A més, el documental intenta fugir de tòpics per centrar-se en la realitat de problemàtiques molt diverses (tècniques, ètiques, culturals, organitzatives...) a les quals s'enfronten les empreses amb aquest enfocament estratègic. Creiem que pot ser molt interessant per a qualsevol estudiant que se senta atret pel grau en *International Business*. ■

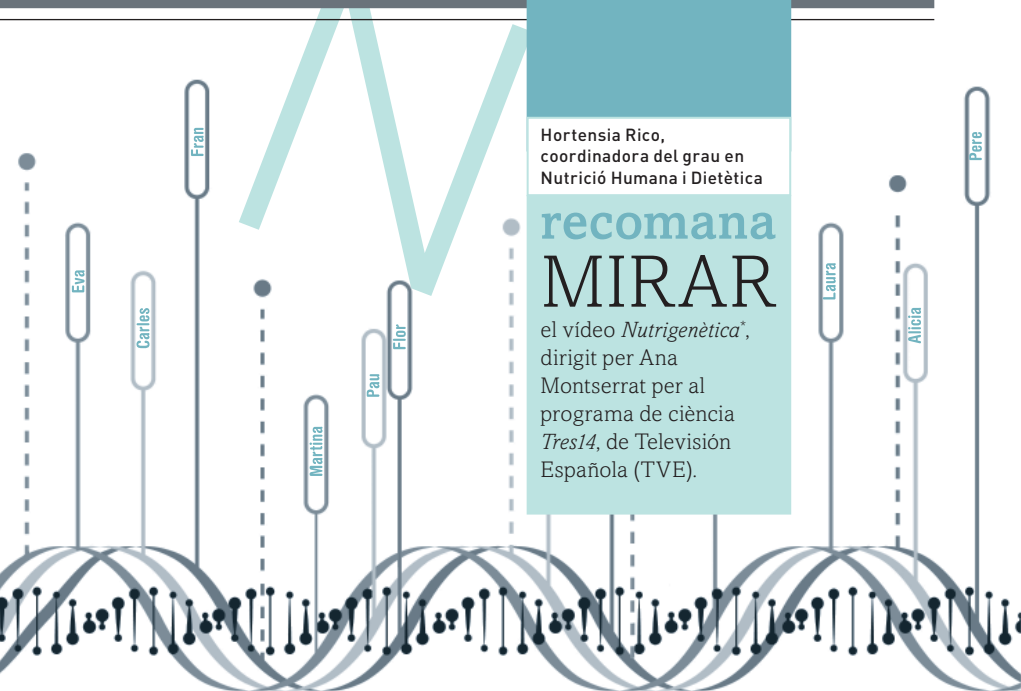
* Accés directe al reportatge: www.youtube.com/watch?v=ALPpvzgFEIq.

Joaquín Camps,
coordinador del grau
en *International Business*

recomana MIRAR

el documental *Planeta Zara**, de Josep Serra Mateu i Maria Ruiz Calzado. Capa LatAm i Sogecable, 2002, 55:17 minuts.

Hortensia Rico,
coordinadora del grau en
Nutrició Humana i Dietètica

recomana MIRAR

el vídeo *Nutrigenètica**,
dirigit per Ana
Montserrat per al
programa de ciència
Tres14, de Televisión
Española (TVE).

GRAU EN NUTRICIÓ HUMANA I DIETÈTICA

Mai no hi ha hagut fins ara un interès tan gran a conèixer la relació existent entre alimentació i salut. Quan, en el segle IV aC, Hipòcrates va pronunciar la coneguda frase: «Que el menjar siga el teu aliment i l'aliment la teua medicina», va fixar les bases del que hauria de ser una alimentació destinada a afavorir la salut de l'ésser humà. Però, aquesta afirmació és certa? La nutrigenètica i la nutrigènica semblen tenir la resposta. La nutrigenètica és la ciència que estudia com els nostres gens determinen la forma en què el cos utilitza o reacciona enfront dels nutrients; mentre que la nutrigènica se centra en la manera com els diversos nutrients influeixen en l'expressió dels nostres gens. Fruit de la investigació en aquests camps s'obri un món apassionant, en què el resultat final podria ser portar a la cartera

el nostre propi xip genètic per mostrar-lo al restaurant i d'aquesta manera consumir els aliments que afavoriren més el nostre estat de salut.

En el vídeo que us propose i de la mà de l'eminent cardiòleg Valentí Fuster, dels catedràtics d'universitat Jose M. Ordovás i Dolors Corella, i del reconegut cuiner Ferran Adrià, podreu entendre de forma amena per què ens costa tant seguir una dieta, per què unes persones s'engreixen més que altres, quin és l'error de les dietes miracle, i fins i tot aprendre que no cal prohibir cap aliment sinó equilibrar-ne la ingesta. Gens, hormones, aliments i hàbits de vida equilibrats semblen encaixar en un puzzle el resultat final del qual ens portaria a mantenir un bon estat de salut i a prevenir malalties. ■

* Accés directe al reportatge: www.youtube.com/watch?v=tc-UPS1oryA.

GRAU EN ODONTOLOGIA

«**S**on tan diversas las causas que influyen en las enfermedades de los dientes, que la necesidad de conservarlos ha obligado a los hombres a estudiar los medios más seguros, como partes más interesantes del cuerpo humano. Estos medios son ordinariamente simples y nos los suministra la higiene». Amb aquestes paraules comença la valenciana Manuela Aniorte y Paredes la segona part del seu llibre *El arte del dentista*, i en la seua portada es presenta com a «autorizada con el título de dentista expedido por la Universidad de Valencia...» i així ho certifica Mariano Battles, catedràtic de Clínica Mèdica d'aquesta universitat i soci de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de València. Encara que no està documentada la data de concessió del títol, ni consta que el títol de dentista tinguera caràcter oficial a Espanya fins a 1901.

Manuela va ser una dentista excepcional per a la seua època i destacava en la realització d'intervencions quirúrgiques arriscades i molt avançades que van obtenir el reconeixement d'il·lustres cirurgians dentistes. Són constants els exemples que apareixen en el seu llibre sobre les innovadores intervencions que va fer, com quan va atendre Alejandra Estela, de Xiva, el 29 de maig de 1854, amb l'operació d'un *sarcoma o càncer desenvolupat a los maxil·lar inferior*, del qual es va recuperar als 12 dies; o a Rosa Ríos, de Moncofa, el 1864, a la qual va reseca les bases de sis queixals i li va extraure dues arrels i un *fungus* que ocupava la zona.

L'extraordinària capacitat de Manuela no es troba exempta dels prejudicis del moment, que van influir en ella fins al punt que n'ha deixat constància en el pròleg del llibre: «Mucho atrevimiento, dirán algunos, se necesita, o mucha ignorancia otros, para dar a la prensa una obrita, aunque sin pretensiones, sobre el arte del dentista,

José Manuel Almerich,
coordinador del grau
en Odontologia

recomana LLEGIR

El arte del dentista (1873),
de Manuela Aniorte y
Paredes. Edició facsímil*
prologada per José M.
Pastor i editada pel
Centre d'Estudis
Estomatològics de la III
Regió, València, 1988,
199 p.

y precisamente por una señora que, aunque profesora en el mismo, ha de elevarse sobre muchos profesores que nada han publicado». Llegit amb una certa distància sembla premonitori, ja que ens trobem amb uns estudis que tenen una altíssima proporció de dones a les aules.

Però més enllà de la contribució d'Aniorte a l'odontologia del XIX, hem triat aquest llibre perquè reclama la necessitat d'una llei d'ensenyament per a la carrera de dentista: «Para que comprendan mis lectores la falta que hay en España de una carrera especial para el dentista, y conociendo lo útil que sería el estudio de ella, el día 13 de noviembre del año 1871 dirigí una solicitud al Excmo. Señor Ministro de Fomento, rogándole que por el bien de la humanidad, cuando hiciese reformas en la enseñanza, se dignase plantear una escuela de esta carrera, como las hay en las demás naciones». Per tot això, aquest text, nou i atrevit en el context en què va ser escrit, continua mantenint l'interès i la curiositat. ■

* A la Biblioteca Històrica de la Universitat de València n'hi ha dos exemplars, un original i un facsímil, ambdós de consulta a la sala. A la Biblioteca de Ciències de la Salut Pelegrí Casanova de la Universitat de València n'hi ha una edició facsímil disponible per a préstec a domicili. En tot cas, cal consultar les condicions de consulta i de préstec: <http://biblioteca.uv.es>.

GRAU EN ÒPTICA I OPTOMETRIA

La percepció visual és un dels processos més fascinants de la natura. La precisa i excepcional òptica de l'ull forma la imatge dels objectes en la retina, que inicia un intricat laberint de mecanismes i dóna lloc a la representació perceptual de la realitat física que ens envolta. Amb una complexitat encara no compresa, el cervell transforma, interpreta i avalua la informació que li facilita el sistema visual per obtenir una infinitat de dades sobre el nostre entorn, fonamentals per a la vida. Distàncies, colors, formes..., totes les característiques que usem gairebé inconscientment per a cada moment del nostre quefer quotidià són proporcionades contínuament pel cervell, que exprimeix al màxim tota la informació que li dóna el sistema visual i la resta dels sentits.

Tanmateix, tot i la increïble capacitat del nostre cervell, hi ha limitacions que s'eviten de manera sorprenent, però que deixen rastres que els investigadors en neuroci-

Álvaro Máximo Pons,
coordinador del grau
en Òptica i Optometria

recomana LLEGIR

Los engaños de la mente,
de Stephen L. Macknik
i Susana Martínez-
Conde. Editorial
Destino, Barcelona,
2012, 450 p.

ències fan servir per intentar entendre'n el funcionament últim. Les il·lusions visuals són un d'aquests rastres, que Macknik i Martínez-Conde persegueixen amb afany en els seus treballs de recerca i que, en aquest llibre, són explicades a partir de la seua aplicació en una disciplina que sempre ha sabut traure profit a aquestes aparents fallades del cervell: la màgia. Amb el mateix sentit de l'entreteniment que els mags demostren en els seus espectacles, els autors aconsegueixen traslladar al lector la fascinant complexitat de la percepció humana i les seues implicacions en la vida diària.

Un llibre que serveix de base excel·lent per a aquells que tenen curiositat per comprendre les increïbles capacitats del sistema visual i que alhora permet entendre les complexes tècniques psicofísiques que cal desenvolupar per aconseguir una correcta mesura de la salut visual en el gabinet optomètric. ■

GRAU EN PEDAGOGIA

Explicar què és la pedagogia en unes poques línies resulta inabordable a causa de les característiques del fenomen que ateny, l'educació. Característiques com ara la seua universalitat, la seua diversitat, la seua necessitat al llarg de tota la vida... No obstant això, ens hi acostem des de tres idees fruit de tres llibres rellevants dins de l'àmbit de la ciència que ens ocupa; obres que miren d'aportar una visió optimista, integradora, activadora, com a motor de canvi en aquesta societat en crisi que ens ha tocat de viure i des d'una visió del/de la pedagog/a com a dinamitzador/a de la cultura i revolucionari/ària de la societat..

La pedagogia com a eina per aconseguir un ideal: «La pedagogia de l'oprimit, com a pedagogia humanista i alliberadora, té, doncs, dos moments distints, tot i que interrelacionats. El primer, en el qual els oprimits van desvelant el món de l'opressió i es van comprometent, en la praxi, amb la seua transformació i, el segon, en què una vegada transformada la realitat opressora, aquesta pedagogia deixa de ser de l'oprimit i passa a ser la pedagogia dels homes en procés de permanent alliberament.» (P. Freire)

La realitat de la pedagogia: «La pedagogia té la pretensió de ser aquesta mirada experta, matisada i rigorosa, sobre el món de l'educació. I, curiosament, sovint no és més que la convidada de pedra (això si ho ha estat de convidada) en els nombrosos debats públics que analitzant, qüestionen, proposen, resolen, pontifiquen, critiquen... els problemes de l'educació del país. Tothom s'hi veu amb cor de descriure'n els símptomes i de diagnosticar-ne les patologies; tothom es veu capaç d'oferir solucions i estratègies per redreçar la situació. I no: les solucions simples i fàcils a problemes complexos massa sovint han esdevingut pèsims i efímers pegats.» (X. Besalú)

La finalitat de la pedagogia: «No hi ha manera de millorar sense autocrítica, sense una anàlisi rigorosa del que es pensa, sense una permanent actitud interrogativa envers el que un mateix fa. Si no posem en qüestió les nostres concepcions, les nostres actituds i els nostres comportaments, estem condemnats a repetir els errors indefinidament.(...) la forma d'avaluar l'aprenentatge és clara i rigorosa?, el clima creat és bo?, la coordinació dels docents és acceptable?, els materials didàctics són atractius? Qui no es fa preguntes, és impossible que busque respostes. Qui no busca respostes, està paralitzat intel·lectualment i moralment.» (M. A. Santos Guerra). ■

Inmaculada Chiva,
coordinadora del grau
en Pedagogia

recomana LLEGIR

Pedagogia del oprimido,
de Paulo Freire. Editorial
Siglo XXI, Madrid, 2007,
232 p.; *Pedagogia sense
complexos,* de Xavier
Besalú. Edicions
del Crec, Xàtiva, 2010,
240 p.; i *La pedagogia
contra Frankenstein y
otros textos frente al
desaliento educativo,*
de M. A. Santos Guerra.
Editorial Graó,
Barcelona, 2008, 192 p.

GRAU EN PERIODISME

Francesc A. Martínez,
president de la Comissió
Acadèmica de Títol (CAT)
de Periodisme

recomana LLEGIR

A sang freda, de Truman
Capote. Editorial Proa,
Col·lecció «A tot vent»,
Barcelona, 2006, 472 p.

«El poble de Holcomb està en les elevades planures bladeres de l'oest de Kansas, una zona solitària que altres habitants de Kansas anomenen *enllà*». Així comença la famosa novel·la de Truman Capote, llegida per milions de persones i portada, esplèndidament, al cinema en 1967 per Richard Brooks.

Capote era periodista i li agradava el periodisme que aprofundeix en les causes i les circumstàncies que hi ha darrere dels titulars i les notícies breus. Va llegir que a Holcomb s'havia produït l'assassinat dels quatre membres d'una família en una jornada sinistra i va decidir que volia acompanyar la policia en les seues investigacions. El propòsit: escorcollar darrere les evidències, comprovar l'impacte que sobre una comunitat menuda i relativament tancada havia tingut el crim.

En el transcurs de la investigació, aparegueren els dos assassins. Els seus mòbils, les circumstàncies que rodejaren la seua malifeta i el seu destí es convertiren també en blanc de la curiositat investigadora de Capote. La novel·la no va eixir al carrer fins després de l'execució, en compliment de la pena de mort, dels dos acusats. Capote va resseguir el cas fins al final, fugint del sensacionalisme, aproximant-se a les vivències dels condemnats confessos, als seus neguits i les seues pors, alhora que reconstruïa també la personalitat i l'ambient vital dels assassinats.

El crim es va produir en 1955 i la novel·la aparegué en 1966. Aleshores, Truman Capote va explicar que havia treballat en un nou gènere, la novel·la de no-ficció, la novel·la del nou periodisme. No es tracta d'una novel·la moral, en el sentit de construir un relat que ajude el lector a concordar amb la sentència dels criminals. No. Es tracta d'una obra que es capbussa en la complexitat dels personatges, que busca les motivacions que empenyen l'ésser humà a convertir-se en una bèstia.

Llegiu *A sang freda* si voleu entendre que el periodisme no consisteix només a seleccionar parcel·les de la realitat per convertir-les en notícies, sinó a *mirar als ulls* el destinatari i descobrir que vol saber no només que les coses passen, sinó per què passen. ■

GRAU EN PODOLOGIA

Ana Queral, coordinadora
del grau en Podologia

recomana MIRAR

el vídeo *La salud de los pies en el deporte**,
de la secció matinal
de Telemadrid *La salud al día*.

És difícil no trobar una activitat humana en què els nostres peus no tinguen una participació rellevant. En activitats habituals com caminar, córrer o saltar, els peus suporten el nostre pes i permeten el desplaçament del cos, aspecte que justifica que des de l'antiguitat hi haja un interès per l'estudi i el tractament de les alteracions i malalties que els afecten.

En les últimes dècades, un dels camps d'aplicació de la podologia amb més desenvolupament ha estat el de l'esport. Durant la pràctica de l'exercici, sobretot en activitats que inclouen carrera o salts, el peu és una de les parts del cos que més estrès pot arribar a suportar. És ací on una atenció especialitzada permet prevenir alteracions que desemboquen en lesions o, fins i tot, tractar-les. En conseqüència, són cada vegada més els clubs esportius que compten amb els serveis de podòlegs especialitzats en l'esport.

En el vídeo que us proposem, *La salud de los pies en el deporte*, teniu un interessant, curiós i amè exemple del paper de la podologia en l'esport a cura dels doctors Miguel Guillén Álvarez i Jesús Sánchez Martos, aquest darrer catedràtic d'Educació per a la Salut de la Universidad Complutense de Madrid. ■

* Accés directe al reportatge: <http://bcove.me/zfrja2z7>.

GRAU EN PSICOLOGIA

Habitualment es té una idea parcial del que és la psicologia, ciència en què els àmbits d'actuació són molt variats (processos psicològics bàsics, entorn clínic, educatiu, d'intervenció social, recursos humans...). La selecció d'una lectura no ha estat fàcil, ja que hi ha molts textos escrits sobre psicologia, però no hi ha cap que cobrisca tots els àmbits d'una manera amena.

La proposta que fem, *El ladrón de cerebros*, pot ajudar el lector a comprendre la situació de la psicologia dins de la ciència, tot seguint els descobriments més importants i sorprenents dels darrers anys en neurociència. Certament, hi ha molt de contingut relacionat amb la neurociència i alguns capítols són més recomanables per a les persones interessades en la biologia o la medicina. Tanmateix, també hi ha capítols que ajuden a centrar la psicologia dins de les ciències de la salut. D'altra banda, les referències en el text a altres lectures de gran interès per a la psicologia donen sentit al títol d'un dels capítols del llibre: «Rascar donde no pica»; deixar-se seduir per altres interessos addicionals que permeten que la curiositat impregne el procés d'aprenentatge i ens obrija les portes de la gran varietat d'àmbits de la intervenció psicològica.

En definitiva, amb les ulleres de la ciència recolzades en les nostres orelles i el nas, una lectura amena i motivadora. ■

M. Dolores Sancerni,
coordinadora del grau
en Psicologia

recomana LLEGIR

El ladrón de cerebros: compartiendo el conocimiento científico de las mentes más brillantes, de Pere Estupinyà. Editorial Debate, Barcelona, 2010, 456 p.

GRAU EN QUÍMICA

Amb motiu de la celebració de l'Any Internacional de la Química en 2011, el Foro Química y Sociedad va publicar un llibre que, amb el títol *Tienes química, tienes vida*, pretén fer arribar a la societat la contribució que ha tingut i té la química en el desenvolupament del nostre nivell de vida actual. La química dona respostes en tots els àmbits del nostre desenvolupament. Avui ens sembla natural disposar d'aigua potable, d'antibiòtics, de vacunes, de pròtesis... La química ha revolucionat el món de la medicina en disposar d'antisèptics, desinfectants, gasos medicinals i infinitat de materials biocompatibles. S'ha augmentat el rendiment dels conreus i les formes de conservació, fet que permet alimentar una població que s'ha duplicat en els últims 50 anys. Però la química també ha desenvolupat substàncies polimèriques,

des de plàstics fins a fibres, que han revolucionat el món del transport i del vestit, i ha fet possible el desenvolupament de les noves tecnologies i les energies alternatives. Podem dir que no hi ha cap camp de la nostra vida en què la química no haja intervingut.

Si bé alguns d'aquests avanços han provocat una deterioració mediambiental important i socialment s'ha desacreditat la paraula *química*, cal no oblidar que aquesta disciplina pot ajudar a trobar solucions que responguen als reptes actuals i futurs. Quan un estudiant de secundària llija aquest llibre, estic convençuda que li agradaria ser una d'aquestes persones que responguen a alguns dels reptes que tenim. ■

* Accés directe a l'article després de registrar-s'hi: www.quimicaysociedad.org (dins «Materiales divulgativos y didácticos», «Publicaciones divulgativas»).

Margarita Parra,
coordinadora del grau
en Química

recomana LLEGIR

Tienes química, tienes vida, editat pel Foro Química y Sociedad, Barcelona, 2011, 64 p.

Anna Redondo, coordinadora
del grau en Relacions
Laborals i Recursos Humans

recomana CONSULTAR

el web www.uv.es/innovarl, una eina multimèdia multidisciplinària d'utilitat.

GRAU EN RELACIONS LABORALS I RECURSOS HUMANS

El projecte DOCENTIC, desenvolupat pel grup d'innovació educativa Rel-Lab, ha generat una aplicació informàtica en eXe-learning, un programa d'edició de llocs web educatius de codi obert que permet situar l'usuari en el plànol de la interdisciplinarietat en què s'insereix el grau en Relacions Laborals i Recursos Humans i que mostra, mitjançant continguts audiovisuals i de manera interactiva, les eixides i els perfils professionals més habituals, i també les seues característiques.

Els vídeos estan realitzats per professionals de reconegut prestigi en distints àmbits, tots titulats en Relacions Laborals. Conèixer l'experiència d'aquests titulats pot ajudar a aclarir dubtes i sobretot a saber de primera mà quina és la realitat pràctica d'aquests estudis. En l'aplicació informàtica podem trobar, per a cada perfil professional, els requisits formatius i l'itinerari curricular, les funcions i les tasques associades, les habilitats, les destreses i les competències requerides, així com les principals dificultats i les recompenses vinculades a l'exercici d'aquests llocs.

Aquesta web també mostra la correlació entre les principals habilitats i competències per a l'exercici professional i les distintes assignatures presents en el pla d'estudis del grau. Disposa, a més, de nombrosos hipervincles i altres continguts en xarxa (pàgines web, portals, enllaços a reglamentació, etc.), i permet a qualsevol persona interessada navegar a través d'aquests continguts.

Tenint en compte el desconeixement generalitzat que hi ha entorn d'aquest camp, l'aplicació aporta dos importants beneficis: d'una banda, permet conèixer, d'una manera senzilla i pràctica, alhora que rigorosa, quines són les diferents opcions professionals que poden tenir els futurs estudiants; i de l'altra, explica amb claredat i coherentment el seu caràcter interdisciplinari, cosa que contribueix que la societat tinga un coneixement més precís del que representen aquests estudis. ■

GRAU EN SOCIOLOGIA

La sociologia és una disciplina amb una projecció professional àmplia, oberta i diversa. Ens trobem en un moment de crisi social profunda, una crisi que és multidimensional (econòmica, política i cultural). Aquesta multidimensionalitat és un dels avantatges de la sociologia davant la resta de les ciències socials, molt més especialitzades, i la situa en una posició privilegiada per entendre i fer propostes d'intervenció en la difícil situació social en què vivim.

Sociología Contemporánea és el nom d'un portal de lliure accés, fet pel sociòleg mexicà Christian Hernández, que facilita una gran quantitat de material i informació relacionats amb la sociologia. Les persones interessades trobaran en aquest portal una connexió amb els principals ítems del moment i amb els autors més destacats. Hi poden trobar vídeos amb entrevistes o documentals relacionats amb la sociologia; lliure accés a la descàrrega de llibres complets escrits per sociòlegs destacats (Manuel Castells, Zygmunt Bauman, Pierre Bourdieu i un llarg etcètera); accés a textos més curts, citacions i altres materials escrits; una secció d'humor relacionat amb les ciències socials; informació i accés gratuït a programes de *software* d'utilitat per al treball sociològic, etc. A més a més, és possible la subscripció via Twitter, Facebook o RSS, per tal d'estar informat periòdicament de les novetats que s'hi van afegint. En definitiva, *Sociología contemporánea* és un recurs de gran utilitat per a docents i estudiants interessats a disposar de materials per al treball, l'estudi i la reflexió individual o col·lectiva, a casa o a l'aula. ■

Rosario Fernández,
coordinadora del grau
en Sociologia

recomana CONSULTAR

el web *Sociología contemporánea*. *Un sitio para los amantes de las ciencias sociales*:
www.sociologiac.net.

ECO

!! #
??

APROXIMAR
POSICIONS

NEGOCIAR
ENTRE PARTS
AMB RENÚNCIES
OBLIGADES EN
OCASIONS O
COMPENSACIONS

Carlos Hernández
Sacristán, coordinador
del grau en Traducció
i Mediació Interlingüística

recomana
LLEGIR

*Decir casi lo mismo.
La traducción como
experiencia, d'Umberto
Eco. Editorial Debolsillo,
Barcelona 2009, 544 p.*

GRAU EN TRADUCCIÓ I MEDIACIÓ INTERLINGÜÍSTICA

De manera accessible per a tot lector interessat en el tema, ens presenta Umberto Eco en aquest llibre un ampli ventall de qüestions que suscita l'activitat de la traducció. Eco emmarca el conjunt de les seues reflexions al voltant d'una idea de traducció com a negociació i del traductor com a agent que ha de prendre contínues decisions per a resoldre diferències entre llengües, entre maneres de pensar les coses i de fer-hi referència, o entre els contextos culturals d'un text original i la seua traducció. L'objectiu del traductor no pot ser mai salvar en termes absoluts aquestes diferències, sinó aproximar posicions, és a dir, negociar entre parts, amb renúncies obligades en ocasions o compensacions, on siga possible, per tractar de dir gairebé el mateix, sense que per això deixi de ser màximament respectuós amb els continguts o els propòsits del text original.

Eco ens situa en aquesta temàtica amb un to amè i una profusa il·lustració de problemes concrets de traducció que deriven de la seua pròpia experiència com a traductor, com a editor de textos traduïts, i com a autor que manté un diàleg sempre obert amb els traductors de les seues conegudes novel·les. S'exemplifica en el llibre amb fragments d'originals i les seues traduccions en llengües com l'italià, l'espanyol, l'anglès, el francès i l'alemany. Tanmateix, el discurs es deixa entendre sense que calga una condició poliglota en totes aquestes llengües. La traductora de l'original italià a l'espanyol, Helena Lozano Miralles, s'encarrega, d'altra banda, de facilitar les coses al lector. ■

Isabel Royo Ruiz,
coordinadora del grau
en Treball Social

recomana
MIRAR

*Jane Addams Group
Project i Barcelona per
l'acció comunitària*.*

GRAU EN TREBALL SOCIAL

El present mostra un temps agitat des de la inquietud social, però especialment mostra un temps per al compromís, un compromís amb passió pel bon fer social, com va ser l'origen de les primeres figures de l'acció social que van destacar també en una època altament convulsa en les societats europees i als Estats Units.

Volem invitar-vos a conèixer l'ahir i l'avui d'una professió apassionant, però també una de les professions més difícils en l'àmbit de les ciències socials, ja que no es permet mirar sense prendre partit. El seu objectiu és la intervenció, i aquest objectiu trasllada una responsabilitat que poques professions tenen: actuar en múltiples escenaris socials caracteritzats per la diversitat i que treballen cada dia posant cara a la desigualtat, la iniquitat i la injustícia social.

Ens adrecem a vosaltres, professionals necessaris per dirigir les transformacions socials del futur. Volem que conegueu els orígens del treball social i en proveueu l'evolució fins als nostres dies. Us invitem a mirar dos documents audiovisuals que tendeixen un pont simbòlic entre l'assistència social i el treball social en una evolució tibant per les convulsions socials i des de la professió mateix, que anireu coneixent a les aules del grau en Treball Social de la Universitat de València. El primer document audiovisual, titulat *Jane Addams Group Project*, relata la vida d'una rellevant precursora del treball social que va impulsar, a la fi del segle XIX i començament del XX, un model d'acció progressista i social a Chicago. La traducció de l'audiovisual és de Rebecca Ortega Bowen, estudiant de l'assignatura *Models aplicats al treball social* de la Universitat de València. El segon és *Barcelona per l'acció comunitària*, i mostra una experiència recent d'acció-intervenció social basada en la participació veïnal, organitzacional i institucional. ■

* Accés directe als documents audiovisuals:
www.uv.es/uvweb/socials/ca/facultat/coneix-nos/materials-multimedia-1285853074629.html.

GRAU EN TURISME

L'aparició a mitjan segle XX del fenomen turístic i el seu desenvolupament posterior han propiciat l'aparició d'una activitat professional i d'un sector productiu que ha generat unes necessitats de formació com més va més complexes i d'investigació, a les quals l'àmbit universitari ha de donar resposta.

El turisme ha esdevingut la primera activitat econòmica espanyola i això ha comportat que siga objecte d'estudis i d'elaboració d'informes tant per organismes públics –Institut d'Estudis Turístics (IET)– com per organismes privats –Exceltur. L'IET és el principal productor d'informació estadística del sector turístic a Espanya i a les seues comunitats autònomes. Tanmateix, la consulta de taules estadístiques requereix esforç i resulta de difícil comprensió per als usuaris no experts.

La importància econòmica de l'activitat turística es reflecteix en diversos indicadors i aspectes que es poden trobar de manera rigorosa, però alhora senzilla, en aquesta pàgina web de disseny atractiu de l'Institut d'Estudis Turístics. Per exemple, des de la situació d'Espanya al món com a quart país mundial receptor de turistes, o la importància estratègica del turisme com a factor equilibrador dels comptes exteriors de la nostra economia, fins al seu pes tant com a font de generació d'ocupació de primera magnitud com pel seu elevat impacte econòmic.

Aquesta pàgina és altament recomanable per iniciar-se de manera immediata i senzilla en el coneixement dels factors més rellevants d'aquest sector clau en l'economia del nostre país i pot servir d'avantsala per a la consulta d'informació estadística que elabora l'IET, com ara l'enquesta de moviments turístics en fronteres (Frontur), de despesa turística (Egatur) o de moviments turístics dels espanyols (Familitur), així com també informes per a experts o documentació turística. ■

Rosario Martínez Verdú,
coordinadora del grau
en Turisme

recomana
CONSULTAR

el web *El turismo en cifras*.
www.iet.turismoencifras.es.

OFERTA DE GRAUS 2013-14

Grau	Centre	Campus
ARTS I HUMANITATS		
Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	Blasco Ibáñez
Estudis hispànics: Llengua Espanyola i les seues Literatures	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	Blasco Ibáñez
Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	Blasco Ibáñez
Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	Blasco Ibáñez
Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	Blasco Ibáñez
Història	Facultat de Geografia i Història	Blasco Ibáñez
Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	Blasco Ibáñez
Llengües Modernes i les seues Literatures	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	Blasco Ibáñez
Traducció i Mediació Interlingüística	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	Blasco Ibáñez
CIÈNCIES		
Biologia	Facultat de Ciències Biològiques	Burjassot-Paterna
Bioquímica i Ciències Biomèdiques	Facultat de Ciències Biològiques	Burjassot-Paterna
Biotecnologia	Facultat de Ciències Biològiques	Burjassot-Paterna
Ciències Ambientals	Facultat de Ciències Biològiques	Burjassot-Paterna
Física	Facultat de Física	Burjassot-Paterna
Matemàtiques	Facultat de Ciències Matemàtiques	Burjassot-Paterna
Química	Facultat de Química	Burjassot-Paterna
CIÈNCIES DE LA SALUT		
Ciència i Tecnologia dels Aliments	Facultat de Farmàcia	Burjassot-Paterna
Farmàcia	Facultat de Farmàcia	Burjassot-Paterna
Farmàcia + Nutrició Humana i Dietètica	Facultat de Farmàcia	Burjassot-Paterna
Fisioteràpia	Facultat de Fisioteràpia	Blasco Ibáñez
Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	Blasco Ibáñez
Logopèdia	Facultat de Psicologia	Blasco Ibáñez
Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	Blasco Ibáñez
Nutrició Humana i Dietètica	Facultat de Farmàcia	Burjassot-Paterna
Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	Blasco Ibáñez
Òptica i Optometria	Facultat de Física	Burjassot-Paterna
Podologia	Facultat d'Infermeria i Podologia	Blasco Ibáñez
Psicologia	Facultat de Psicologia	Blasco Ibáñez
Veterinària*	Facultat de Veterinària	Burjassot-Paterna

* Com a conseqüència de les dificultats econòmiques i la falta de finançament, la implantació d'aquest grau s'ajorna a cursos posteriors.

CIÈNCIES SOCIALS I JURÍDIQUES		
Administració i Direcció d'Empreses	Facultat d'Economia	Els Tarongers i Extensió d'Ontinyent
Administració i Direcció d'Empreses + Dret	Facultat de Dret Facultat d'Economia	Els Tarongers
Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport	Blasco Ibáñez
Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	Els Tarongers
Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	Blasco Ibáñez
Criminologia	Facultat de Dret	Els Tarongers
Dret	Facultat de Dret	Els Tarongers
Dret + Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	Els Tarongers
Dret + Criminologia	Facultat de Dret	Els Tarongers
Economia	Facultat d'Economia	Els Tarongers
Educació Social	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	Blasco Ibáñez
Finances i Comptabilitat	Facultat d'Economia	Els Tarongers
Geografia i Medi Ambient	Facultat de Geografia i Història	Blasco Ibáñez
Informació i Documentació	Facultat de Geografia i Història	Blasco Ibáñez
<i>International Business / Negocis Internacionals</i>	Facultat d'Economia	Els Tarongers
Mestre/a en Educació Infantil	Facultat de Magisteri	Els Tarongers i Extensió d'Ontinyent
Mestre/a en Educació Primària	Facultat de Magisteri	Els Tarongers
Pedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	Blasco Ibáñez
Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	Blasco Ibáñez
Relacions Laborals i Recursos Humans	Facultat de Ciències Socials	Els Tarongers
Sociologia	Facultat de Ciències Socials	Els Tarongers
Sociologia + Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Ciències Socials Facultat de Dret	Els Tarongers
Treball Social	Facultat de Ciències Socials	Els Tarongers
Turisme	Facultat d'Economia	Els Tarongers
ENGINYERIA I ARQUITECTURA		
Enginyeria Electrònica de Telecomunicació	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (ETSE)	Burjassot-Paterna
Enginyeria Electrònica Industrial	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (ETSE)	Burjassot-Paterna
Enginyeria Informàtica	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (ETSE)	Burjassot-Paterna
Enginyeria Multimèdia	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (ETSE)	Burjassot-Paterna
Enginyeria Química	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (ETSE)	Burjassot-Paterna
Enginyeria Telemàtica	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (ETSE)	Burjassot-Paterna